

Paket informacija za izbeglice

Paket informacija za izbeglice je dostupan na sledećim jezicima:
nemački, arapski, engleski, farsi/perzijski, francuski, ruski, srpski i turski.
Sve verzije mogu da se preuzmu na:
www.berlin.de/lb/intmig/veroeffentlichungen/gefluechtete/

Paket informacija za izbeglice

Berlin, novembar 2017.

NADLEŽNOSTI

KURS JEZIKA I SAVETOVANJE ZA OBRAZOVANJE - POZIV

POSTUPAK ZA AZIL I SAVETOVANJE

IZBEGLICE KOJIMA TREBA POSEBNA ZAŠTITA

STANOVANJE ZA VREME TRAJANJA POSTUPKA ZA AZIL

ZDRAVSTVENA NEGA

SOCIJALNA DAVANJA - PREGLED

NEMAČKI JEZIK - KURSEVI JEZIKA

NEMAČKI JEZIK - KURSEVI JEZIKA

POSAO

ŽENE - PRAVA

BERLIN - GRAD DUGINIH BOJA

DISCRIMINATION ET VIOLENCE À CARACTÈRE RACISTE

ZAJEDNIČKI ŽIVOT U NEMAČKOJ - PRAVILA

Poštovane dame i gospodo,

u ime grada Berlina Vam želim dobrodošlicu!

Nadam se da ćete nakon vremena bekstva i nesigurnosti moći da nađete mir i unutrašnje zadovoljstvo u Berlinu.

Ovim paketom informacija želimo da Vam olakšamo dolazak u Berlin. Mnoge institucije i ustanove su već spremne da Vam pomognu savetom i praktičnom pomoći. Ima i puno dobrovoljaca i volontera koji za prvo vreme pružaju pomoć izbeglicama .

Što pre iskoristite raznovrsne ponude i naučite nemački jezik, tim bolje će Vama i Vašim porodicama uspeti da se ukljućite u život i sami sebi obezbedite svoju egzistenciju.

Novopridošli građani i građanke su u Berlinu rado viđeni i dobro došli. Glavni grad Nemačke je grad raznolikosti. Već 300 godina je Berlin grad u koji dolaze imigranti. Veliki deo Berlinki i Berlinaca nije ovde rođen, puno ih se kasnije doselilo, svejedno da li su ovde tražili posao i ličnu sreću ili utočište od progona, rata i siromaštva. U Berlinu su našli svoje individualne mogućnosti za životni procvat. Berlin im je postao domovina.

Berlin je pripremljen za raznolikost raznih kultura i ljudi ovde cene tu raznolikost. Želim da i Vi cenite život ovog otvorenog društva i postanete deo rasterećenog zajedničkog života punog poštovanja.

Demokratija i jednakopravnost svih je osnova našeg zajedničkog života, a te temeljne vrednosti, poštovanje drugih, zaštita lične slobode - to čini privlačnim našu metropolu koju odlikuje internacionalizam. Zato tražimo od svih ljudi koji kod nas žive da čuvaju te temeljne vrednosti. Tu spadaju: Jednakopravnost muškaraca i žena, učestvovanje i zaštita manjina,

nenasilje - ali pre svega poštovanje raznolikosti i individualnih životnih planova.

U temeljne vrednosti našeg društva spada i pravo na seksualno samoopredeljenje, svedjedno na poreklo, nacionalnost ili veru određene osobe. Mržnja, odbijanje i isključivanje ili čak nasilje protiv homoseksualaca ili transrodnih osoba nemaju mesta u modernom demokratskom društvu. Netrpeljivost i nasilje ne mogu da se opravdaju ni verskim ni kulturnim razlozima.

Drago mi je ako budete doprineli nastavku izgradnje našeg grada kao velegrada otvorenog prema svetu u kom građani i građanke rado žive, svedjedno odakle su, svedjedno kojoj veri pripadaju ili ako, kao većina Berlinki i Berlinaca, uopšte nisu vezani za veru. Berlin je grad slobode. To podjednako vredi za sve.

Naš cilj je da Vam pružimo perspektivu da biste opet mogli da stojite na vlastitim nogama. U tom smislu Vam želim da se dobro snađete u Berlinu. Upoznajte prednosti grada, pronađite prijatelje i pustite što pre korenje ovde. Postanite Berlinki i Berlinci i budite zajedno sa nama ponosni na naš tolerantni i prema svetu otvoreni grad.

Michael Müller
Gradonačelnik

**Ko je u Berlinu
za šta nadležan?**

Šta želim?

Kome se obraćam?

Kuda moram da idem?

Želim da se registrujem kao osoba koja traži azil.

Pokrajinska služba za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF), Centralna ustanova za prihvatanje pokrajine Berlin za podnosiocima zahteva za azil (Zentrale Aufnahmeeinrichtung des Landes Berlin für Asylbewerber, ZAA)

Bundesallee 171
10715 Berlin
U-Bahn U7 ili U9, stanica U-Berliner Straße
Autobus 104, stanica U-Berliner Straße
Adresa e-pošte: Poststelle@LAF.Berlin.de
www.berlin.de/laf/leistungen/
Radno vreme:
Od ponedeljka do četvrtka: 9:00 do 12:30 časova
i 13:30 do 15:00 časova
Petak: 9:00 do 13:00 časova

Želim da podnesem prvi zahtev za azil i da dobijem prvi identifikacioni dokument za postupak za azil („Dozvola za boravak“).

Savezna služba za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, BAMF)
Centar za dolazak Berlin (Ankunftszenrum Berlin)

Bundesallee 171
10715 Berlin
U-Bahn U7 ili U9, stanica U-Berliner Straße
Autobus 104, stanica U-Berliner Straße
Telefon: 030 684081-27999
Adresa e-pošte: BE2-Posteingang@bamf.bund.de
www.bamf.de/DE/Startseite/startseite-node.html

Želim podneti još jedan zahtev za azil (ako sam već duže vremena ovde) ili zahtev za azil za moje dete rođeno u Nemačkoj.

Savezna služba za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, BAMF)
Vanjsko odeljenje Berlin

Bundesallee 44
10715 Berlin
U-Bahn U7 ili U9, stanica U-Berliner Straße
Autobus 104, stanica U-Berliner Straße
Telefon: 030 684081-47115
Adresa e-pošte: BER-Posteingang@bamf.bund.de
www.bamf.de/DE/Startseite/startseite-node.html

Šta želim?

Kome se obraćam?

Kuda moram da idem?

Želim da dobijem dokument za boravak (druga dozvola za boravak, boravišna dozvola nakon završetka postupka za azil).Ustanova
za pitanja stranaca Berlin
(Ausländerbehörde Berlin)

Friedrich-Krause-Ufer 24
13353 Berlin
S-Bahn S41, S42, stanica S-Westhafen
U-Bahn U9, stanica U-Amrumer Straße
Autobus 123, 14, M27, stanica Quitzowstraße/
Friedrich-Krause-Ufer
Telefon: 030 90269-4000
www.berlin.de/labo/willkommen-in-berlin/
Radno vreme:
Ponedjeljak i utorak: 7:00 do 14:00 časova
Četvrtak: 10:00 do 18:00 časova

Našao/la sam posao i želim da podnesem zahtev za dobijanje radne dozvole.Office des étrangers
de Berlin
(Ausländerbehörde Berlin)

Friedrich-Krause-Ufer 24
13353 Berlin
S-Bahn S41, S42, stanica S-Westhafen
U-Bahn U9, stanica U-Amrumer Straße
Autobus 123, 142, M27, stanica Quitzowstraße/
Friedrich-Krause-Ufer
Telefon: 030 90269-4000
www.berlin.de/labo/willkommen-in-berlin/
Radno vreme:
Ponedjeljak i utorak: 7:00 do 14:00 časova
Četvrtak: 10:00 do 18:00 časova

Šta želim?

Kome se obraćam?

Kuda moram da idem?

**Treba mi posebna zaštita
pa mi zato treba drugi
smeštaj jer sam trudna/
teško bolestan/sna, imam
invalidnost/putujem kao
žena sama sa decom/
jer sam homoseksualna ili
transrodna osoba...**

Pokrajinska služba
za pitanja izbeglica
(Landesamt für Flüchtlings-
angelegenheiten, LAF),
Socijalna služba

Goslarer Ufer 15
10589 Berlin
U-Bahn U7, stanica U-Mierendorffplatz (ima lift)
Autobus M27, stanica Goslarer Platz ili Ilsenburger Straße
Adresa e-pošte: Poststelle@LAF.Berlin.de
www.berlin.de/laf/
U slučaju prve posete:
Socijalna služba u Pokrajinskoj službi za pitanja izbeglica
(Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF)
Bundesallee 171
10715 Berlin
U-Bahn U7, U9, stanica U-Berliner Straße
autobus 104, stanica U-Berliner Straße

Ako već primete socijalnu pomoć:
Socijalna služba u Pokrajinskoj službi za pitanja izbeglica
(Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF)
Darwinstraße 14
10589 Berlin
Ulaz: Goslarer Ufer 15
Adresa e-pošte: sd-asyl@LAF.Berlin.de
www.berlin.de/laf/leistungen/
www.berlin.de/laf/leistungen/sozialdienst/

**Želim da tražim vlastiti stan
i u tu svrhu da podnesem
zahtev za dobijanje potvrde
kojom grad preuzima troš-
kove stanarine.**

Pokrajinska služba
za pitanja izbeglica
(Landesamt für Flüchtlings-
angelegenheiten, LAF),
Registracija i pružanje pomoći

Goslarer Ufer 15
10589 Berlin
U-Bahn U7, stanica U-Mierendorffplatz (ima lift)
Autobus M27, stanica Goslarer Platz ili Ilsenburger Straße
Adresa e-pošte: Poststelle@LAF.berlin.de

Šta želim?

Kome se obraćam?

Kuda moram da idem?

Našao/la sam vlastiti stan i želim sklopiti ugovor o najmu stana. Za to mi treba preuzimanje troškova stanarine od strane grada.

Pokrajinska služba za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF), Registracija i pružanje pomoći – provera stanarine

Goslarer Ufer 15
10589 Berlin
U-Bahn U7, stanica U-Mierendorffplatz (ima lift)
Autobus M27, stanica Goslarer Platz ili Ilsenburger Straße
Adresa e-pošte: Mietsachgebiet@LAF.Berlin.de
www.berlin.de/laf/

Želim da prijavim svoje dete u obdanište.

Socijalna radnica/socijalni radnik ili Uprava zgrade Vašeg smeštaja

-

Želim da nađem školu za svoje dete.

Okružna koordinaciona mesta za kategorije dobrodošlice

Služba za školstvo Vašeg stambenog okruga:
<https://service.berlin.de/schulaemter/>

Državljanin/ka sam Sirije/ Irana/Iraka/Eritreje/ Somalije i želim da učestvujem u kursu integracije.

Savezna služba za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, BAMF)

Badensche Straße 23
10715 Berlin
U-Bahn U7, U9, stanica U-Berliner Straße
Autobus 104, stanica U-Berliner Straße
Telefon: 030 684081-47500
Adresa e-pošte: BER-Posteingang@bamf.bund.de
www.bamf.de/DE/Startseite/startseite-node.html

Šta želim?

Kome se obraćam?

Kuda moram da idem?

Još uvek se nalazim u postupku za dobijanje azila i želim da učim nemački jezik.

Narodni univerzitet u Vašem okrugu

www.berlin.de/vhs/kurse/deutsch-integration/beratung

Želim da podnesem zahtev za pomoć za sredstva za preživljavanje (ishrana, odeća, smeštaj i grejanje, zdravstvena nega, stvari koje mi trebaju u svakodnevnom životu, troškovi za mobilni telefon).

Pokrajinska služba za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF), Centralna ustanova za pružanje pomoći za podnosiocima zahteva za azil (Zentrale Leistungsstelle für Asylbewerber, ZLA)

Goslarer Ufer 15
10589 Berlin
U-Bahn U7, stanica U-Mierendorffplatz (ima lift)
Autobus M27, stanica Goslarer Platz ili Ilseburger Straße
Adresa e-pošte: Poststelle@LAF.Berlin.de
www.berlin.de/laf/

Šta želim?

Kome se obraćam?

Kuda moram da idem?

Želim da produžim svoj berlinski pasoš (berlinpass).

Biroi za pitanja izbeglica

Nadležna za okruge Mitte, Friedrichshain-Kreuzberg, Neukölln, Tempelhof-Schöneberg, Steglitz-Zehlendorf, Pankow, Marzahn-Hellersdorf, Lichtenberg, Reinickendorf, Treptow-Köpenick:

Biro za pitanja izbeglica u okrugu Mitte

Rathaus Tiergarten

Mathilde-Jacob-Platz 1

10551 Berlin

Nadležan za okruge Charlottenburg-Wilmersdorf, Spandau:

Biro za pitanja izbeglica u Charlottenburg-Wilmersdorfu

Hohenzollerndamm 177

10713 Berlin

Želim da podnesem zahtev za pomoć za moje posebno stanje (trudnoća, invalidnost, potreba za tuđom negom, nameštaj za vlastiti stan).

Pokrajinska služba za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF), Centralna ustanova za pružanje pomoći za podnosiocima zahteva za azil (Zentrale Leistungsstelle für Asylbewerber, ZLA)

Goslarer Ufer 15

10589 Berlin

U-Bahn U7, stanica U-Mierendorffplatz (ima lift)

Autobus M27, stanica Goslarer Platz ili Ilseburger Straße

Adresa e-pošte: Poststelle@LAF.Berlin.dewww.berlin.de/laf/

**Berlin poziva.
Na kurs jezika i savetovanje
za obrazovanje**

Kurs nemačkog jezika za tražioce azila

Pokrajina Berlin Vas poziva da učestvujete na jednom od kurseva nemačkog jezika na jednom od narodnih univerziteta u Berlinu.

Na tom kursu jezika ćete naučiti nemački jezik i dobiti informacije o životu u Nemačkoj.

Narodni univerziteti postoje u svim okruzima grada. Da biste se prijavili na kurs jezika, obratite se narodnom univerzitetu u Vašoj blizini.

Ovde ćete naći adrese i radno vreme za koje možete da se prijavite: www.vhs-refugees.de. Učestvovanje je besplatno. Preduslov je da ima slobodnih mesta.

Ako posedujete državljanstvo Sirije, Iraka, Eritreje, Somalije ili Irana, imate pravo na **kurs integracije** koji nudi Savezna služba za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge). **Ovaj kurs je prioritetan.** Molimo da u tom slučaju podnesete zahtev za dozvolu za pohađanje kursa kod Savezne službe za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge) ¹:

www.bamf.de/DE/Willkommen/DeutschLernen/Integrationskurse/integrationskurse-node.html

¹ za više informacija vidi poglavlje „Nemački jezik - Kursevi jezika“

Savetovanje za obrazovanje

Pronađite svoj lični put za obrazovanje, zanimanja i posao u Berlinu. Berlinske službe za savetovanje za obrazovanje će Vam pružiti besplatan savet o ponudama za obrazovanje, mogućnostima za određene profesije i perspektive.

Pokrajina Berlin Vam nudi mobilne savetnike i savetnice za obrazovanje na raznim jezicima. Takođe možete da svratite u biroe za dobrodošlicu ili u službe za savetovanje za obrazovanje.

Više informacija ćete naći na:

www.pib-berlin.com/mobibe ili

P:iB – Partnerstva u savetovanju za obrazovanje

Osoba za kontakt: Julia Lammert

Telefon: 030 5367998-36

Adresa e-pošte: J.lammert@pib-berlin.com

**Sve što je važno
za postupak za azil.
Rado ćemo pružiti savet.**

Postupak za azil i savetovanje

Želite da podnesete zahtev za azil. U postupku za azil se odlučuje da li možete da ostanete u Nemačkoj.

Ako želite azil, bićete registrovani kod Pokrajinske službe za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF). Ova ustanova odlučuje da li će zahtev biti obrađivan u Berlinu ili nekoj drugoj pokrajini. U zavisnosti od toga možete da ostanete u Berlinu ili ćete morati da odete u drugu pokrajinu. Ako možete da ostanete u Berlinu, dobićete iskaznicu („Potvrda o dolasku“). **Molimo da sve razloge koji su protiv raspoređivanja u neku drugu pokrajinu navedete prilikom registracije!** Takođe obavezno navedite ako su Vaši članovi porodice (supružnici i maloletna, neudata/neoženjena deca) već stigli u neku drugu pokrajinu kako bi se omogućilo spajanje porodice u okviru Nemačke.

Ako se Vaš zahtev obrađuje u Berlinu, obavezni ste da stanujete u Berlinu najmanje za vreme postupka azila („naknada za mesto stanovanja“).

Sve dok ste obavezni da stanujete u nekoj ustanovi za prvi prihvat (šest nedelja do šest meseci, osobe iz „sigurnih zemalja porekla“¹ za ukupno trajanje postupka azila, osim ako LAF ukine obavezu), ne smete da napuštate Berlin („obaveza stanovanja“). Ako u tom vremenu ipak želite da napustite Berlin, za to Vam je potrebna dozvola Savezne službe za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, BAMF).

¹ Srbija, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Crna Gora, Albanija, Senegal, Gana, Kosovo, sve zemlje članice EU-a.

U postupku za azil se odlučuje da li ćete dobiti zaštitu u Nemačkoj. Tu odluku donosi Savezna služba za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, BAMF). Dobićete termin za lično podnošenje zahteva. BAMF će u pisanom obliku objasniti Vaša prava i obaveze za vreme postupka za azila na jeziku zemlje iz koje dolazite. Prvo će Vas pitati kuda ste nameravali da idete. BAMF će Vam izdati drugu iskaznicu za ostale postupke za azil („Dozvola za boravak“).

Važno: Molimo Vas da Saveznoj službi za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge) obavezno pismenim putem saopštite svaku promenu Vaše adrese stanovanja, sve dok Vaš postupak za azil ne bude završen! U suprotnom možete da propustite važne termine ili rokove za Vaš postupak za azil!

Savezna služba odlučuje da li je neka druga zemlja članica EU-a nadležna za Vaš zahtev za azil. U tom slučaju ćete dobiti odluku da se uputite u drugu članicu EU-a („Dablinsko obaveštenje“) i nećete biti pozvani na saslušanje. Protiv ove odluke se možete žaliti putem suda.

Od suštinskog značaja za odluku da li smete da ostanete u Nemačkoj su Vaši podaci tokom ličnog saslušanja (intervju).

Svi razlozi za zahtev za azil (progon u zemlji porekla ili ozbiljna preteća šteta) te razlozi koji stoje protiv deportacije u zemlju porekla, moraju obavezno da se navedu tokom saslušanja. Saslušanje je poverljivo i vrši se na jeziku zemlje iz koje dolazite (prevod). Imate pravo na pravnu pomoć i na prevod protokola o saslušanju.

Odluka o zahtevu za azil se pismeno saopštava (**žuto pismo!**). Postoji mogućnost da se putem suda žalite na odluku o azilu. Pažnja: Rokovi su kratki!

Obavezno Vam predlažemo da se pre saslušanja posavetujete i pripremite za intervju.

U mestu registracije možete da dobijete savet u vezi postupka za azil i socijalnih pitanja pokrajine Berlin. Postoje i ostale, nedržavne, ponude za pružanje saveta. Informacije o tome ćete između ostalog dobiti i kod Socijalne službe ustanove LAF kako u ulici Bundesallee tako i u ulici Darwinstraße.

Spajanje porodica

Ako se Vaš zahtev za azil pozitivno reši i Vi budete priznati ili kao osoba „sa pravom na dobijanje azila“ ili kao „izbeglica prema Ženevskoj konvenciji“, možete da dovedete svog supružnika i svoju maloletnu decu iz svoje domovine. Ako samo dobijete „supsidijarnu zaštitu“, svoju porodicu trenutno ne možete da dovedete do 16. marta 2018. godine. Da li će nakon tog datuma biti moguće spajanje porodica je trenutno nepoznato.

Sledeće ustanove su nadležne za Vas za vreme postupka za azil:

- **Pokrajinska služba za pitanja izbeglica**

- **(Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF)**

- LAF Vas registruje kao tražioca azila i proverava na koja davanja imate pravo.

- Bundesallee 171

- 10715 Berlin

- U-Bahn U7, U9, stanica U-Berliner Straße

- Autobus 104, stanica U-Berliner Straße

- **Savezna služba za migracije i izbeglice**

- **(Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, BAMF)**

- BAMF preuzima Vaš zahtev za azil, proverava ga i odlučuje o tome. Ta odluka može različito da traje u zavisnosti koliko teška će biti provera Vaše molbe za azil.

- Badensche Straße 23

- 10715 Berlin

- U-Bahn U7, U9, stanica U-Berliner Straße

- Autobus 104, stanica U-Berliner Straße

- ili

- Bundesallee 171

- 10715 Berlin

- **Ustanova za pitanja stranaca Berlin**

- **(Ausländerbehörde Berlin)**

- Ustanova za pitanja stranaca Berlin (Ausländerbehörde

- Berlin) Vam izdaje potrebne dokumente za boravak

- (od druge „Dozvole za boravak“), takođe nakon završetka

- Vašeg postupka za azil.

- Friedrich-Krause-Ufer 24

- 13353 Berlin

- S-Bahn S41, S42, stanica S-Westhafen

- U-Bahn U9, stanica U-Amrumer Straße

- Autobus 123, 142, M27, stanica Quitzowstraße/

- Friedrich-Krause-Ufer

**Za spajanje porodice nakon postupka za azil nadležni su
Ministarstvo spoljnih poslova odnosno nemačke ambasade u
inostranstvu.**

Ministarstvo spoljnih poslova je za spajanje porodice za priznate sirijske izbeglice i imaoce prava na azil pripremlilo internetni portal. Tamo se mogu videti sve potrebne informacije o toku postupka za dodelu viza na www.familyreunion-syria.diplo.de/. Osim toga može da se putem onlajn formulara objavi oglas za pridržavanje roka.

Službe za savetovanje:

Savetovanje o postupku za azil preko Pokrajinske službe za pitanja izbeglica

(Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF)/

Socijalna služba

Goslarer Ufer 15

10589 Berlin

U-Bahn U7, stanica U-Mierendorffplatz (ima lift)

Autobus M27, stanica Goslarer Platz ili Ilsenburger Straße

Adresa e-pošte: Poststelle@LAF.Berlin.de

www.berlin.de/laf/

ili

Bundesallee 171

10715 Berlin

U-Bahn U7, U9, stanica U-Berliner Straße

Autobus 104, stanica U-Berliner Straße

Adresa e-pošte: sd-asyl@LAF.Berlin.de

Vreme za konsultacije:

www.berlin.de/fluechtlinge/infos-fuer-fluechtlinge/

Služba za savetovanje Senata Berlina za integracije i migraciju

(Beratungsstelle beim Beauftragten des Senats von Berlin für Integration und Migration)

Adresa e-pošte: beratung@intmig.berlin.de

www.berlin.de/lb/intmig/service/beratung/

te

Centar za dobrodošlicu Berlin (Willkommenszentrum Berlin)

Adresa e-pošte: willkommenszentrum@intmig.berlin.de

www.berlin.de/willkommenszentrum

www.facebook.com/WillkommenszentrumBerlin

Adresa službe za savetovanje i Centra za dobrodošlicu:

Potsdamer StraÙe 65, 10785 Berlin

U-Bahn U1, stanica U-KurfürstenstraÙe

Autobus M48, M85, stanica LützowstraÙe/Potsdamer StraÙe

otvoreno vreme za konsultacije:

Ponedeljak i utorak: 9:00 do 13:00 časova

Çetvrtak: 9:00 do 13:00 časova i 15:00 do 18:00 časova

Nevladine službe za savetovanje:

**Savezno udruženje za dobrobit radnika u Berlinu, u okrugu Mitte
(AWO Kreisverband Berlin-Mitte)**

Utočište saveznog udruženja za dobrobit radnika An der Havel
(AWO Refugium An der Havel)

Waldschluchtpfad 27, Haus 5

14089 Berlin

Autobus 134, X9, stanica Breitehornweg

Telefon: 030 36508-313/-328

Faks: 030 36508-329

Adresa e-pošte: asyl@awo-mitte.de

otvoreno vreme za konsultacije:

Sreda: od 11:00 časova

ili

Utočište saveznog udruženja za dobrobit radnika

(AWO Refugium) u parku Center Herzberge

HerzbergstraÙe 82-84

10365 Berlin

Tramvaj 21, 37, M8, M13, autobus 256, stanica HerzbergstraÙe/
SiegfriedstraÙe

Telefon: 030 22502757-43

Faks: 030 22502757-29

Adresa e-pošte: asyl@awo-mitte.de

otvoreno vreme za konsultacije:

Sreda: od 11:00 časova

www.awo-mitte.de

**Udruženje Caritas za nadbiskupiju Berlin, registrovano udruženje
(Caritasverband für das Erzbistum Berlin e. V.)**

Oldenburger Straße 45

10551 Berlin

U-Bahn U9, stanica U-Turmstraße

Telefon: 030 32669159

Faks: 030 24352416

Adresa e-pošte: m.peran@caritas-berlin.de,

d.wagner@caritas-berlin.de

Termini prema dogovoru

www.caritas-berlin.de

Diakoniewerk Simeon, društveno korisno d.o.o.

(Diakoniewerk Simeon gGmbH)

Al Muntada Plus

Morusstraße 18a

12053 Berlin

U-Bahn U7, stanica U-Karl-Marx-Straße

Telefon: 030 68247719

Faks: 030 68247713

otvoreno vreme za konsultacije:

Utorak: 10:00 do 13:00 časova

Četvrtak: 14:00 do 17:00 časova

www.diakoniewerk-simeon.de

Diakonisches Werk Stadtmitte

tam interkulturalni porodični centar

Wilhelmstraße 116/117

10963 Berlin

S-Bahn S1, S2, S25, stanica S-Anhalter Bahnhof

Autobus M29, stanica Wilhelmstraße/Kochstraße

Telefon: 030 2611993

otvoreno vreme za konsultacije:

Četvrtak: 10:00 do 12:30 časova i 13:00 do 15:00 časova

www.diakonie-stadtmitte.de

ili

izbeglička crkva u St. Simeonu

Wassertorstraße 21a

10969 Berlin

U-Bahn U1, stanica U-Prinzenstraße

Telefon: 030 6914183

otvoreno vreme za konsultacije:

Ponedeljak i sreda: 11:30 do 15:00 časova

www.fluechtlingskirche.de

KommMit – za migrante i izbeglice, registrovano udruženje

(KommMit – für Migranten und Flüchtlinge e. V.)

Turmstraße 72

10551 Berlin

U-Bahn U9, stanica U-Turmstraße

Telefon: 030 66640724

otvoreno vreme za konsultacije:

Ponedeljak: 11:00 do 16:00 časova

www.bbzberlin.de

Mesto za kontakt i savetovanje za izbeglice

i migrante, registrovano udruženje

(Kontakt- und Beratungsstelle für Flüchtlinge

und Migrant_innen e. V.)

Oranienstraße 159

10969 Berlin

U-Bahn U8, stanica U-Moritzplatz

Telefon: 030 6149400

Adresa e-pošte: kontakt@kub-berlin.org

otvoreno vreme za konsultacije:

Ponedeljak, utorak, četvrtak i petak: 9:00 do 13:00 časova

www.kub-berlin.org

Oase Berlin, registrovano udruženje (Oase Berlin e. V.)

Schönfließer Straße 7
10439 Berlin
U-Bahn U2, stanica U-Schönhauser Allee
Telefon: 030 300244060
Adresa e-pošte: beratung@oase-berlin.org
Termini prema dogovoru
www.oase-berlin.de

**Savetovalište za homoseksualne osobe Berlin,
društveno korisno d. o. o. (Schwulenberatung Berlin gGmbH)**

Savetovalište za postupak za azil i migracije
za LGBTI* izbeglice
(Asylverfahrens- und Migrationsrechtsberatung
für LSBTI* Geflüchtete)
Wilhelmstraße 115
10963 Berlin
S-Bahn S1, S2, S25, stanica S-Anhalter Bahnhof
Autobus M29, stanica Wilhelmstraße/Kochstraße
Adresa e-pošte: refugees@sbberlin.info
Utorak i petak: 14:00 do 18:00 časova
www.sbberlin.info/refugees

**Udrženje roditelja iz Kurdistanu u Berlinu -
Yekmal, registrovano udruženje
(Verein der Eltern aus Kurdistan in Berlin - Yekmal e. V.)**

Waldemarstraße 57
10997 Berlin
Autobus 140, stanica Waldemarstraße/Adalbertstraße
Telefon: 030 61625848
otvoreno vreme za konsultacije:
Ponedeljak: 10:00 do 13:00 časova i 15:00 do 18:00 časova
Utorak: 10:00 do 13:00 časova
Sreda: 10:00 do 13:00 časova i 15:00 do 18:00 časova
Četvrtak: 12:00 do 18:00 časova
www.yekmal.de

**Xenion – psihosocijalna pomoć za politički progonjene osobe,
registrovano udruženje**

(Xenion – Psychosoziale Hilfen für politisch Verfolgte e. V.)

Paulsenstraße 55-56

12163 Berlin

Autobus X83, stanica Schmidt-Ott-Straße

Telefon: 030 880667322

Termini prema dogovoru

www.xenion.org

Izbeglice kojima treba posebna zaštita dobijaju u Berlinu više zaštite i pomoći.

Izbeglice kojima treba posebna zaštita

Pokrajina Berlin se naročito brine za izbeglice kojima treba posebna zaštita jer oni imaju posebna prava. Osobe kojima treba posebna zaštita su osobe kojima treba više zaštite i pomoći nego drugima i koje to dobijaju kada je to potrebno.

Osobe kojima treba posebna zaštita su:

- trudnice
- žene koje same putuju
- žene koje same odgajaju svoju decu
- maloletna deca
- lezbejke, homoseksualci, biseksualci, transrodne i interseksualne osobe (LGBTI)
- stariji ljudi
- ljudi sa teškim telesnim ili psihičkim oboljenjima
- ljudi sa invalidnošću
- ljudi koji su postali žrtve nasilja

Dodatne informacije možete da pročitate u sledećim poglavljima:

- Stanovanje za vreme trajanja postupka za azil (potreba za zaštitom kod stanovanja)
- Žene - Prava (mesta za savetovanje i ponude za žene)
- Zdravstvena nega (lečenje i savetovanje kod teških oboljenja, invalidnosti i psihičkih oboljenja/traume)
- Socijalna davanja - Pregled (dodatna davanja u posebnim životnim situacijama)
- Berlin - grad duginih boja (Ponude za LGBTI osobe)

**Gde stanuju izbeglice
za vreme trajanja postupka
za azil?**

Stanovanje u Berlinu za vreme trajanja postupka za azil

Za vreme postupka za azil ćete biti smešteni u Berlinu u ustanovama za prvi prihvati i zajedničkim smeštajima. Pod određenim uslovima možete da se preselite u vlastiti stan.

Ako je Berlin nadležan za Vaš postupak za azil, **Pokrajinska služba za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF)** će Vas smestiti u jednu **ustanovu za prihvati**. Radi se o smeštaju u kome zajedno živi više tražilaca azila o kojima se tamo vodi briga. Ako nema dovoljno mesta, koriste se i prostorije za slučaj nužde. U takvim prostorijama može da bude veoma tesno. Obavezni ste da u smeštaju stanujete najmanje šest nedelja do maksimalno šest meseci.

Ljudi koji dolaze iz zemlje koja važi kao „sigurna zemlja porekla“ u Nemačkoj¹ po pravilu moraju da za vreme celog trajanja postupka za azil i u slučaju odbijanja zahteva za azil do napuštanja Nemačke ostanu u toj ustanovi za prihvat. LAF može da u određenim slučajevima ukine tu obavezu.

Svi drugi tražioci azila prema zakonu treba da najkasnije nakon šest meseci budu smešteni u **zajedničkom smeštaju** sa nešto boljim uslovima i više privatnosti. Ako nedostaje smeštaja u Berlinu, može da se desi da malo duže ostanete u ustanovi za prvi prihvat. Smeštaj za izbeglice vodi po jedna osoba („**Uprava doma**“).

¹ Srbija, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Crna Gora, Albanija, Senegal, Gana, Kosovo, sve zemlje članice EU-a.

Uprava doma je nadležna za to da organizuje stanovanje u smeštaju. **Samo u cilju očuvanja bezbednosti** u smeštaju će se često upotrebiti **stražarska zaštita**

Po pravilu nakon tri meseca, najkasnije nakon šest meseci boravka u Berlinu postoji pravo da se traži vlastiti stan. Ako Vam pokrajina Berlin finansira sredstva za preživljavanje, taj stan ne sme da bude preskup. U Berlinu ima vrlo malo stambenog prostora po povoljnim cenama, tako da puno ljudi u postupku za azil ne mogu da nađu stan.

Ako budete imali posebne potrebe za zaštitom koje se tiču stanovanja (npr. trudnoća, invalidnost, teško oboljenje, ako putujete kao žena sama sa svojom decom, zato što ste homoseksualni ili transrodni), molimo Vas da to saopštite na početku prilikom registracije ili da se obratite socijalnoj službi Pokrajinske službe za pitanja izbeglica. Tamo ima posebno zaduženih osoba za kontakt za žene, homoseksualne i transrodne osobe kojima možete da se poverljivo obratite, po potrebi i u nekom kasnijem vremenu. Dobićete pomoć kada Vam se prizna posebna potreba kod stanovanja.

Ako u nastavku Vašeg boravka budete imali problema sa Vašim smeštajem, npr. zbog Vaše posebne potrebe za zaštitom ili kod konflikata sa drugim stanarkama ili stanarima u ustanovama za prihvata ili u zajedničkom smeštaju, možete da se obratite socijalnim radnicima i upravama doma ili Socijalnoj službi Pokrajinske službe za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten).

Traženje vlastitog stana

Puno ljudi u postupku za azil bi hteli što je moguće pre da stanuju u vlastitom stanu. Ako dobijate pomoć od Pokrajinske službe za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten), morate za to da podnesete zahtev za „**Potvrdu za preuzimanje troškova stanarine**“. Sa potvrdom za preuzimanje troškova stanarine možete da idete u traženje stana. Na toj potvrdi je zabeležena maksimalna visina stanarine. Kada nađete stan, morate da se pobrinete za to da u LAF-u nadležno osoblje proveri da li stan odgovara Vašim prilikama. **Tek nakon razjašnjenja da li će LAF preuzeti plaćanje stanarine, možete da sklopite ugovor o najmu stana.**

Slobodni stanovi mogu da se nađu na raznim internetskim stranicama ili dnevnim i nedeljnim novinama. Vlasnik odn. vlasnica privatnog stana odlučuje kome će izdati stan. Stanoprimalac i stanodavac zaključuju pismeni ugovor o najmu stana u kom se reguliše sve što se odnosi na ugovor o najmu stana, npr. visina stanarine, režije (npr. troškovi grejanja) i trajanje ugovora o najmu stana. Stanodavac većinom zahteva da mu se plati kaucija. Kaucija je garancija za stanodavca za slučaj da mu se ošteti stan ili da ne možete jednom platiti stanarinu. Visina kaucije po pravilu iznosi tri stanarine bez režija. Mora da se plati pre useljenja ili sa useljenjem u stan. U tom slučaju proverite kod službe za plaćanje davanja Pokrajinske službe za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten) da li može da preuzme kauciju makar kao kredit. Osim toga, stanodavac ne sme da zahteva novac za zaključenje ugovora o najmu.

Kontaktno mesto:

Pokrajinska služba za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF), Registracija i davanja - provera stanarine

Goslarer Ufer 15

10589 Berlin

U-Bahn U7, stanica U-Mierendorffplatz (ima lift)

Autobus M27, stanica Goslarer Platz ili Ilseburger Straße

Adresa e-pošte: Mietsachgebiet@LAF.Berlin.de

www.berlin.de/laf/

Socijalna služba Pokrajinske službe za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten)

Goslarer Ufer 15

10589 Berlin

U-Bahn U7, stanica U-Mierendorffplatz (ima lift)

Autobus M27, stanica Goslarer Platz ili Ilseburger Straße

ili

Bundesallee 171

10715 Berlin

U-Bahn U7, U9, stanica U-Berliner Straße

Autobus 104, stanica U-Berliner Straße

Adresa e-pošte: sd-asyl@LAF.Berlin.de

**Zdravstvena briga
za u Berlinu registrovane
tražioce azila**

Zdravstvena nega

Sve osobe koje se nalaze u postupku za azil imaju pravo na zdravstvenu negu. Dok ne radite, troškove zdravstvene nege preuzima Pokrajinska služba za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF).

Prvi pregled

Neposredno nakon Vašeg dolaska u Berlin (po pravilu u roku od 24 časa) obavlja se **prvi medicinski pregled** koji se sastoji od telesnog pregleda od strane lekara, isključivanja tuberkuloze i drugih infektivnih bolesti te ponude za vakcinaciju i utvrđivanje potreba za zaštitom. Deca sa obavezom pohađanja škole i omladina mogu da neposredno nakon prvog pregleda idu u školu. Pregled od strane školskog lekara bi trebalo da zatim usledi u roku od 4 nedelje nakon polaska u školu. Učenici koji prvi put polaze u školu moraju uvek pre pohađanja škole da prođu pregled od strane školskog lekara.

Cilj utvrđivanja posebne potrebe za zaštitom je što skorije utvrđivanje potrebne medicinske nege za trudnice, ljude sa invalidnošću, osobe sa teškim telesnim oboljenjima, osobe sa psihičkim oboljenjima ili za osobe pogođene nasiljem.

Zdravstvena nega

Ako je Berlin nadležan za Vaš postupak za azil, za Vas će prilikom prve registracije biti podnet zahtev za elektronsku zdravstvenu karticu. Do izdavanja elektronske zdravstvene kartice (nakon otprilike 5 nedelja) ćete dobiti privremenu potvrdu za lečenje. Time imate trenutni pristup medicinskoj njezi u Berlinu. Po potrebi ćete dobiti dotacije za lečenje akutnih oboljenja i bolova, zubarske tretmane, davanja za poboljšanje i smanjenje bolesti, davanja u trudnoći i pri porodu, preventivne preglede, zaštitne vakcinacije te ćete dobiti

lekove i sredstva za previjanje. Sa elektronskom zdravstvenom karticom odnosno privremenom potvrdom za lečenje možete da odete lekarki/lekaru po Vašem izboru.

Nisu svi tretmani pokriveni zdravstvenom karticom. U određenim slučajevima mora da se podnese zahtev kod Pokrajinske službe za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF).

U više većih smeštaja u kojima je smešteno više od 500 ljudi obezbeđena je medicinska nega izbeglica direktno na licu mesta preko medicinskog punkta. On nudi kućnu prvu lekarsku negu i vakcinacije. U pojedinim centrima se u medicinskim punktovima nude i termini sa bobicama.

Osim toga, mobilni sanitetski tim u automobilu posećuje redovno smeštaje koji nemaju dobru medicinsku negu ili smeštaje sa nedovoljnom medicinskom negom.

Psihijatrijsko lečenje - Ako zbog iskustva koje ste imali u ratu ili tokom bekstva patite od psihičkih oboljenja (npr. stanja povezana sa strahom, depresije) i treba Vam psihološka ili psihijatrijska pomoć, obratite se jednoj od sledećih ustanova koje će brzo posredovati za pristup potrebnim terapijama:

- Berlinska mreža za izbeglice kojima treba posebna zaštita (Berliner Netzwerk für besonders schutzbedürftige Flüchtlinge)
- Centralno mesto za kliring Pokrajinske službe za pitanja izbeglica (Zentrale Clearingstelle des Landesamtes für Flüchtlingsangelegenheiten), pod vodstvom Charité
- Xenion, registrovano udruženje (Xenion e.V.)
- Centar za lečenje za žrtve mučenja (Behandlungszentrum für Folteropfer, Bzfo)

Izbeglice sa invalidnošću imaju pravo na pomoćna sredstva i terapije koji im trebaju (npr. gimnastika za bolesne).

Centralno mesto za savetovanje ljudi sa invalidnošću je Berlinski centar za samostalan život, registrovano udruženje (Berliner Zentrum für Selbstbestimmtes Leben e. V., BZSL e. V.).

Po potrebi mogu da se preuzmu **troškovi tumača kod poseta lekaru.**

U Berlinu ima puno lekara i lekarki koji govore različite jezike. Kod traženja odgovarajućih prevoditeljki ili prevodilaca i lekarskih ordinacija mogu Vam pomoći socijalni radnici u Vašem izbegličkom smeštaju.

Službe za savetovanje:

Centar Preživljavanje (Zentrum Überleben)

Turmstraße 21

10559 Berlin

U-Bahn U9, stanica U-Turmstraße (ima lift)

Autobus M27, 245, TXL, stanica U-Turmstraße

Autobus 101, 123, 187, stanica Turmstraße/Lübecker Straße

Telefon: 030 3039060

Adresa e-pošte: info@ueberleben.org

Radno vreme za razgovore preko telefona:

Sreda: 11:00 do 12:00 časova

Radno vreme (na licu mesta)

Od ponedeljka do četvrtka: 9:00 do 17:00 časova

Petak: 9:00 do 15:00 časova

BZSL e. V. – Berlinski centar za samostalan život (Berliner Zentrum für Selbstbestimmtes Leben)

Gustav-Adolf-Straße 130

13086 Berlin

Autobus 156, stanica Wigandstaler Straße

Telefon: 030 44054424

Faks: 030 44054426

Adresa e-pošte: info@bzsl.de

BNS – Berlinska mreža za izbeglice kojima treba posebna zaštita (Berliner Netzwerk

für besonders schutzbedürftige Flüchtlinge)

Kontakt preko:

Centra za pomoć izbeglicama i službe za migraciju

(Zentrum für Flüchtlingshilfen und Migrationsdienste, Zfm)

u Centru PREŽIVLJAVANJE (Zentrum ÜBERLEBEN)

Turmstraße 21, kuća K, ulaz D, 3. sprat

10559 Berlin

U-Bahn U9, stanica U-Turmstraße (ima lift)
Autobus M27, 245, TXL, stanica U-Turmstraße
Autobus 101, 123, 187, stanica Turmstraße/Lübecker Straße
Telefon: 030 3039065444
Adresa e-pošte: info@migrationsdienste.org

Univerzitetska bolnica Charité, Berlin
(Charité – Universitätsmedizin Berlin)
Centralno mesto za psihijatrijsko lečenje izbeglica u Berlinu

Turmstraße 21, kuća M, 1. sprat
10551 Berlin
U-Bahn U9, stanica U-Turmstraße (ima lift)
Autobus M27, 245, TXL, stanica U-Turmstraße
Autobus 101, 123, 187, stanica Turmstraße/Lübecker Straße
Telefon: 030 39763025
Adresa e-pošte: clearingstelle@charite.de
Vreme za konsultacije:
Od ponedeljka do petka: 10:00 do 18:30 časova

XENION – psihosocijalna pomoć za politički progonjene
osobe, registrovano udruženje
(Psychosoziale Hilfe für politisch Verfolgte e. V.)

Paulsenträße 55-56
12163 Berlin
S-Bahn S1, U-Bahn U9, stanica S-/U-Rathaus Steglitz;
zatim oko 15 minuta pešice (duž ulice Grunewaldstraße),
ili autobus X83, stanica Rathaus Steglitz (u pravcu ulice
Königin-Luise-Straße ili U-Dahlem-Dorf) do stanice
Schmidt-Ott-Straße
Telefon: 030 3232933
Faks: 030 3248575
Adresa e-pošte: info@xenion.org
Radno vreme za razgovore preko telefona:
Od ponedeljka do četvrtka: 10:00 do 12:00 časova

Službe za zdravlje dece i omladine u okruzima

**Na koja socijalna davanja
imaju pravo tražioci azila
u Berlinu?**

Pregled socijalnih davanja

Tražiozi azila dobijaju od Pokrajinske službe za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF) socijalna davanja ako ne mogu da sami sebi obezbede sredstva za preživljavanje.

Kada dobijate pomoć?

Pomoć dobijate kada nemate novaca. Biti bez novaca znači kada su Vam primanja ili dohodak premali. Morate da podnesite zahtev kod LAF-a. Prevoditeljke i prevodioci su na licu mesta.

Koje vrste pomoći ćete dobiti?

Državna pomoć za vreme postupka za azil obuhvata:

- ishranu
- smeštaj i grejanje
- odeću
- zdravstvenu negu
- stvari koje Vam trebaju u svakodnevnom životu.

Te potrebe se pokrivaju uaturi (u ustanovama za prihvata) ili u novcu.

Dodatno ćete dobiti:

- novčani iznos za Vaše lične potrebe.

Time se npr. misli na: aktivnosti u slobodnom vremenu, zabava, kultura, nega tela, troškovi za mobilni telefon, karta za podzemnu železnicu U-Bahn). Taj iznos može da se u ustanovama za prihvata pokrije davanjima uaturi.

Za decu i omladinu dodatno postoji:

- pomoć u obrazovanju i učestvovanju u društvenom životu.

Time se misli npr. na članarinu u sportskom klubu, troškove za putovanje sa razredom ili materijal za nastavu u školi.

berlinpass/Berlin-Ticket S

Berlinski pasoš (berlinpass) Vam se na zahtev izdaje po prvi put kod LAF-a u okviru prve registracije u ulici Bundesallee. On Vam omogućava kupovinu mesečnih karata sa popustom za vožnje autobusima i vozovima u Berlinu. Mesečnu kartu sa popustom - Berlin-Ticket S - možete da kupite na svakom prodajnom mestu preduzeća BVG.

Molimo Vas da imate na umu da kod svake vožnje uz sebe imate vaš Berlin-Ticket S. Ko uz sebe prilikom kontrole nema ispravnu kartu, po pravilu mora da plati globu u iznosu od 60,00 €.

Produženje ili naknadno izdavanje karte berlinpass se vrši isključivo kod biroa za izbeglice.

Smeštaj i hrana i piće:

Prilikom dolaska od LAF-a dobijate potvrdu o tome („Preuzimanje troškova“) da su preuzeti troškovi za smeštaj i hranu i piće. Tu potvrdu predajte u Vašem smeštaju. Ona je vremenski ograničena i mora da se produžuje.

Ako ne morate da stanujete u ustanovi za prihvatanje, možete sami da se brinete o sebi ili da unajmite stan. Za to će Vam biti isplaćen novčani iznos ili će biti doznačen na Vaš bankovni račun.

Dodatna davanja:

U posebnim situacijama možete da računate na dodatna davanja. Morate da podnesete zahtev, npr. za:

- opremu i sredstva kod trudnoće i nakon rođenja deteta
- posebnu potrebu kod invalidnosti, potrebe za tuđom negom i bolesti
- nameštaj ako možete da se uselite u vlastiti stan.

Važno:

Promene Vaših ličnih i finansijskih prilika morate da saopštite LAF-u. To važi kada promene mogu da utiču na pomoć koju dobijate od države. Morate da saopštite kada npr. imate posao, dobijate pomoć od rođaka ili imate neke druge prihode, kada se udate ili oženite ili kada je potreban duži boravak u bolnici.

Društveno koristan rad:

Možete da budete obavezani da u Vašem smeštaju ili u nekom udruženju obavljate društveno koristan rad. Za posao se isplaćuje mala naknada (trenutno 0,80 € po satu). Time se ne zasniva radni odnos.

Nadležna ustanova:

Za vreme postupka za azil pomoć se centralno isplaćuje preko LAF-a. Nakon postupka za azil može da postoji pravo na pomoć preko Socijalne službe ili JobCenter-a.

Pokrajinska služba za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten, LAF)

Goslarer Ufer 15

10589 Berlin

U-Bahn U7, stanica U-Mierendorffplatz (ima lift)

Autobus M27, stanica Goslarer Platz ili Ilseburger Straße

Adresa e-pošte: Poststelle@LAF.Berlin.de

www.berlin.de/laf/

Državne službe za savetovanje:

Socijalna služba Pokrajinske službe za pitanja izbeglica (Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten)

Bundesallee 171

10715 Berlin

U-Bahn U7, U9, stanica U-Berliner Straße

Autobus 104, stanica U-Berliner Straße

i

Darwinstraße 14

10589 Berlin

Ulaz Goslarer Ufer 15

U-Bahn U7, stanica U-Mierendorffplatz ili stanica

Richard-Wagner-Platz (15 minuta pešice)

Autobus M27, stanica Goslarer Platz

Adresa e-pošte: sd-asyl@LAF.Berlin.de

Konsultacije se orijentišu prema radnom vremenu ustanove i mogu da se individualno zakažu.

**Ovlašćeno lice Senata Berlina za integracije i migraciju
(Der Beauftragte des Senats von Berlin
für Integration und Migration)**

Savetovalište pri Centru za dobrodošlicu Berlin

(Willkommenszentrum Berlin)

Potsdamer Straße 65

10785 Berlin

U-Bahn U1, stanica U-Kurfürstenstraße

Autobus M48, M85, stanica Lützowstraße/Potsdamer Straße

Adresa e-pošte: Beratung@intmig.berlin.de

i willkommenszentrum@intmig.berlin.de

Termini za savetovanje:

Ponedjeljak, utorak i četvrtak: 9:00 do 13:00 časova

Četvrtak: 15:00 do 18:00 časova

Savet će Vam pružiti i nevladina savetovališta koja su navedena u poglavlju „Postupak za azil i savetovanje“.

Učiti nemački jezik

Nemački jezik - Kursevi jezika

Da biste u potpunosti mogli da učestvujete u životu u Nemačkoj, znanje nemačkog jezika je od velikog značaja. Učenje nemačkog jezika otvara Vam mogućnost da upoznate nove ljude, da se sporazumevate u svakodnevnicu i da nađete posao.

Ima puno mogućnosti da se nauči nemački jezik. Škole, univerziteti, centri kulture, udruženja, narodne škole i privatne škole jezika nude kurseve jezika. I na internetu ćete naći ponude za učenje nemačkog jezika, kao npr. na portalu „Ich will Deutsch lernen“ (Hoću da učim nemački jezik) (www.iwdl.de/cms/lernen/start.html). Sa aplikacijom „Ankommen“ (Dolazak) (www.ankommenapp.de) takođe možete da naučite osnove nemačkog i da istovremeno dobijete još informacija o postupku za azil, obrazovanje i posao i život u Nemačkoj.

U mnogim smeštajima se takođe nude kursevi nemačkog jezika. Osim toga možete za vreme postupka za azil ili sa vizom „Duldung“ da posećujete kurseve nemačkog jezika na narodnim univerzitetima ili - u nekim slučajevima - da posećujete kurs integracije Savezne službe za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, BAMF).

Kursevi integracije za celu Nemačku

Ako imate državljanstvo Irana, Iraka, Sirije, Somalije ili Eritreje, možete u okviru slobodnih mesta već kratko nakon Vašeg dolaska za vreme postupka za azil da učestvujete na kursu integracije koji finansira Federacija (BAMF).

Za prijavu na kurs integracije morate da ispunite jedan formular. Naći ćete ga ovde:

www.bamf.de/DE/Willkommen/DeutschLernen/Integrationskurse/Formulare/formulare-node.html

Formular morate da predate kod Vaše nadležne regionalne službe Savezne službe za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge). Regionalnu službu zaduženu za Vas ćete naći ovde:

www.bamf.de/SiteGlobals/Functions/WebGIS/DE/WebGIS_Regionalstelle.html?nn=4261610

Kursevi nemačkog jezika pokrajine Berlin na narodnim univerzitetima

Ko ne dobije pristup za učestvovanje na kursu integracije, može da posećuje kurs nemačkog jezika na narodnim univerzitetima (VHS) svih okruga.

Čim dobijete pozitivnu odluku u postupku za azil, sledi prebacivanje na kurs integracije BAMFA-a.

Kursevi jezika prilagođeni određenim zanimanjima

Ako već posedujete znanje nemačkog jezika, za Vas je možda interesantan kurs jezika prilagođen Vašem zanimanju. Pripreme kurseve za savladavanje nivoa znanja jezika potrebnog za određeno zanimanje nudi podrška za učenje nemačkog jezika prilagođena određenoj profesiji (kursevi jezika za određene profesije) Savezne službe za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, BAMF). Kursevi jezika za određene profesije mogu da se posećuju nakon završetka kursa integracije ili, ako ste već negde drugde dostigli znanje jezika na nivou B1, za poboljšanje nivoa znanja jezika. Ako nemate pravo da učestvujete na kursu jezika za određene profesije, možete da učestvujete na kursu za unapređenje znanja jezika za profesije pokrajine Berlin (npr. kurs UBINZ).

Savetovalište za kurseve integracije:

Savezna služba za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, BAMF)

[www.bamf.de/DE/Willkommen/DeutschLernen/
Integrationskurse/integrationskurse-node.html](http://www.bamf.de/DE/Willkommen/DeutschLernen/Integrationskurse/integrationskurse-node.html)

Kurseve integracije u Vašoj blizini ćete naći ovde:
[www.bamf.de/DE/Willkommen/DeutschLernen/
Integrationskurse/KurstraegerNaehe/kurstraegernaeh-
node.html](http://www.bamf.de/DE/Willkommen/DeutschLernen/Integrationskurse/KurstraegerNaehe/kurstraegernaeh-node.html)

Savetovalište za kurseve jezika:

VHS - Narodni univerzitet Berlin

Informacije na više jezika o terminima za savetovanje i prijavu raznih narodnih univerziteta berlinskih okruga te informacije o svim kursevima nemačkog jezika za izbeglice ćete naći na:
www.vhs-refugees.de.

Savetovališta za kurseve jezika prilagođene određenim zanimanjima:

Kursevi jezika za profesije:

Savezna služba za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, BAMF)

[www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Downloads/Infothek/
ESF/03_VordruckeAntraege/Deutschfoerderung45a/liste-
berechtigte-traeger.html?nn=8202348](http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Downloads/Infothek/ESF/03_VordruckeAntraege/Deutschfoerderung45a/listeberechtigte-traeger.html?nn=8202348)

Kursevi jezika za profesije koje nudi pokrajina:

**GFBM – Društvo za mere podrške profesiji
sa ograničenom odgovornošću
(Gesellschaft für berufsbildende Maßnahmen mbH)**

Gospođa Golabek-Alberth

Telefon: 030 85732990

Adresa e-pošte: deutsch-lernen@gfbm.de

www.gfbm.de

www.deutsch-lernen.gfbm.de

WIPA d.o.o. (WIPA GmbH)

Gospodin Jesch

Telefon: 030 5574140

Adresa e-pošte: info@wipa-berlin.de

www.wipa.de

**KHS Kirhhofschmiede, društveno korisno d.o.o.
(KHS Kirhhofschmiede gGmbH)**

Gospođa dr Tabea Mertz, gospodin Mustafa Hasan

Telefon: 030 61288250

Adresa e-pošte: khs@kirhhofschmiede.de

www.kirhhofschmiede.de

A&QUA – posao i kvalifikacija

Gospođa Pia Sollmann

Telefon: 030 6165726

Adresa e-pošte: pia.sollmann@a-qua.de

www.a-qua.de

www.facebook.com/aundqua

**Bbw obrazovna ustanova privrede
u Berlinu i Brandenburgu, registrovano udruženje
(Bbw Bildungswerk der Wirtschaft
in Berlin und Brandenburg e. V.)**

Gospođa Wunsch (prijava)

Telefon: 030 31005-278

Adresa e-pošte: info@bbwev-berlin.de

www bbw-gruppe.de

www bbw-gruppe.de/ueber-uns/projekte/esf-bamf-programm.html

Kvalifikacija pre zaposlenja (QvB)

Za mere unapređenja nemačkog jezika povezane sa profesijom Pokrajina Berlin stavlja na raspolaganje od nivoa A2/B1 u okviru „Kvalifikacija pre zaposlenja“, uz sufinansiranje iz sredstava Evropskih socijalnih fondova. Kurs nemačkog jezika povezan sa profesijom služi za to da se osoba putem posredovanja specijalnog znanja jezika pripremi za preuzimanje posla. Preduslov je da primete ALG II. Informacije ćete dobiti preko Berlinskog Jobcenter-a zaduženog za Vas i na: <https://www.zgs-consult.de/weiterbildung/qualifizierung-vor-beschaeftigung/>

Savetovalište za besplatne kurseve jezika:

bridge Berlinske mreže za pravo ostanka (bridge Berliner Netzwerke für Bleiberecht)

Savetovanje i prosleđivanje na odgovarajući besplatni kurs nemačkog jezika

Obrazovni centar Schöneberg

Hauptstraße 159

10827 Berlin

U-Bahn U7, stanica U-Kleistpark

Autobus M48, M85, 106, 187, 206, stanica U-Kleistpark

Telefon: 030 788 90 19 51

Adresa e-pošte: gosovatjuk@gfbm.de und becken@gfbm.de

www.gfbm.de/angebote/bildungsarten/integrations-und-aktivierungsmassnahmen/hilfen-bei-der-arbeitssuche-fuer-gefluechtete-personen-bridge/

Sve o obdaništu i školi

Obdanište i škola

Pohađanje obdaništa raduje, spaja Vaše dete sa drugom decom i pomaže kod učenja nemačkog jezika. Pohađanje obdaništa je dobra priprema za kasnije pohađanje škole. Sva deca koja žive u Nemačkoj moraju da pohađaju školu. Obavezno školovanje po pravilu počinje u jesen one godine u kojoj dete puni šest godina.

Obdanište (KiTa)

U Nemačkoj mnoga deca borave u obdaništu (skraćeno: KiTa). U obdaništu deca zajedno uče i igraju se. Deca upoznaju nove prijateljice i prijatelje i uče nemački jezik. Tako se bolje pripremaju za polazak u školu. Čak i ako se Vi obrazujete, radite ili studirate i imate decu, Vašu decu od dobi bebe do predškolskog uzrasta u obdaništu čuva obučeno osoblje. Ako Vaše dete želite da prijavite u obdanište, obratite se socijalnim radnicima ili upravi doma u Vašem smeštaju. Tamo ćete dobiti ostale informacije.

Škola

Obaveza pohađanja škole u Berlinu traje deset godina. Nezavisno od boravišnog statusa svako dete koje ima obavezu pohađanja škole ima pravo na pohađanje škole. Pohađanje škole je besplatno.

Deca i omladina koji ne govore nemački jezik većinom prvo pohađaju grupe za učenje za novajlije (razredi dobrodošlice) kako bi tamo učili jezik. Deca u dobi od šest ili sedam godina po pravilu se primaju u regularne grupe za učenje početne faze škole. Sva deca i omladina treba da otpočetak da učestvuju na određenim predmetima redovne nastave.

Obratite se socijalnoj radnici/socijalnom radniku u Vašem smeštaju ili mestu za koordinaciju za razrede dobrodošlice Vašeg okruga kako bi Vaše dete što pre dobilo odgovarajuće mesto u školi.

Osnovna škola

Od 6. godine života sva deca pohađaju osnovnu školu. U osnovnoj školi se uči nemački, matematika, poznavanje prirode i društva, likovno, muzičko i fizičko vaspitanje. Osnovna škola u Berlinu traje 6 godina. Nakon toga mora da se pohađa srednja škola.

Dopunska pomoć i čuvanje (čuvanje preko dana): Sve škole u Berlinu su osnovne škole otvorene celog dana tokom školske godine i za vreme raspusta od 6:00 do 18:00 časova. Ponuda za čuvanje poslepodne i ujutro pre početka nastave stoji na raspolaganju svoj deci kojoj je to potrebno. Za izbeglu decu koja žive u zajedničkom smeštaju se u principu priznaje potreba za čuvanjem.

Nakon osnovne škole deca i omladina u Berlinu pohađaju integrisanu sekundarnu srednju školu, zajedničku srednju školu ili gimnaziju.

Integrisana sekundarna škola (srednja škola sa pravom upisa na studij)

U integrisanoj sekundarnoj školi učenice i učenici se individualno pomažu i o njima se vodi briga celog dana. Tamo deca i omladina mogu da završe razne srednje škole: srednja stručna škola (BBR), proširena srednja škola (eBBR) ili obična srednja škola (MSA), nakon 13 godina (ili kod naročito dobrog uspeha nakon 12 godina) matura (opšta srednja škola).

Gimnazija (srednja škola sa pravom upisa na studije)

U gimnaziji se od učenica i učenika očekuje puno vlastite motivacije. Učenice i učenici koji idu u gimnaziju pohađaju ovu

školu po pravilu šest godina (do 12. razreda), pre nego što polože završni ispit, maturu (= opšti ispit zrelosti).

Stručne škole

Učenice i učenici stariji od 16 godina mogu da posećuju i stručne škole razreda dobrodošlice (kontakt: Mesto za objašnjenja stručnih škola, klaerungsstellebbs@senbjf.berlin.de). Nakon toga mogu da pohađaju ostale obrazovne smerove. U stručnim školama mogu da se dobiju sva završna školska obrazovanja (BBR, eBBR, MSA, matura).

Završna školska obrazovanja

Srednja stručna škola ili proširena srednja škola (BBR i eBBR)

Srednja stručna škola ili proširena srednja škola (BBR i eBBR)

Obična srednja škola (MSA)

Da bi se dobila diploma na kraju ove škole, učenice i učenici moraju nakon 10. razreda da polože centralni ispit. Diploma je u principu osnova za viša zanimanja svih vrsta i daje pravo za studiranje na višoj stručnoj školi ili stručnoj gimnaziji.

Matura (= opšti ispit zrelosti)

Matura daje pravo učenicama i učenicima da se upišu na fakultet (univerzitet).

Uopšteno: Nakon dobijanja diplome srednje stručne škole BBR), proširene srednje stručne škole (eBBR) ili obične srednje škole (MSA) u Nemačkoj ima puno mogućnosti da se ide dalje u školu i da se položi ispit zrelosti (matura), npr. pohađanjem stručne škole ili dualnim obrazovanjem i pohađanjem stručne škole.

Dodatne informacije:

Kontaktno mesto:

- za obdanište:
[www.berlin.de/sen/jugend/familie-und-kinder/
kindertagesbetreuung](http://www.berlin.de/sen/jugend/familie-und-kinder/kindertagesbetreuung)
- za školski sistem:
www.berlin.de/sen/bildung/schule/bildungswege/
- za obrazovni paket (berlinpass-BuT):
www.berlin.de/bildungspaket

Služba za svetovanje:

Info punkt

Bernhard-Weiß-Straße 6

10178 Berlin

U-Bahn U2, S-Bahn S7, stanica U-/S-Alexanderplatz

Telefon: 90227-5000

Adresa e-pošte: infopunkt@senbjf.berlin.de

www.berlin.de/sen/bjf/service/infopunkt/

Vreme za konsultacije:

Ponedeljak i utorak: 10:00 do 12:00 časova

Četvrtak: 15:00 do 18:00 časova

Petak: 10:00 do 12:00 časova

Sve o poslu

Posao

Želite da radite u Nemačkoj? Posao u Nemačkoj Vam ne pomaže samo da se samostalno brinete za sebe i svoju porodicu, već Vam takođe omogućava da sklapate kontakte sa Vašim kolegicama i kolegama i da poboljšate Vaše znanje nemačkog jezika.

Ovaj odeljak Vas informiše o Vašem pristupu tržištu rada i pravima koja imate kao posloprimateljka ili posloprimalac.

Smem li da radim?

Smete da radite pod određenim uslovima. Da li smete da radite u Nemačkoj u osnovi uvek zavisi od Vašeg boravišno-pravnog statusa i trajanja Vašeg pređašnjeg boravka u Nemačkoj. Informacije o tome ćete pronaći u službenom dokumentu koji Vam je izdala ustanova za pitanja stranaca u kome je navedeno da li smete da radite u Nemačkoj.

U svakom slučaju smete da radite ako...

Ako u Vašem identifikacionom dokumentu stoji „Zaposlenje dozvoljeno“ ili „Dozvoljen rad“, smete da radite. Radni odnos smete da zasnujete bez dodatne dozvole i smete da potpišete ugovor. To je po pravilu slučaj kod tražilaca azila nakon četiri godine prethodnog boravka.

Možda smete da radite...

Nakon tri meseca boravka u Nemačkoj može Vam se za vreme postupka za azil izdati dozvola za rad.

U vašem službenom dokumentu ćete u tom slučaju pronaći napomenu: „Zaposlenje dozvoljeno samo nakon dozvole Ustanove za pitanja stranaca“. Dozvola se odnosi uvek na konkretnu ponudu za posao, zato morate da podastrete

formular „Opis posla“ i formular „Zahtev za dozvolu za zaposlenje“:

www.berlin.de/labo/willkommen-in-berlin/service/downloads/artikel.273193.php

Ustanova za pitanja stranaca će od Vas takođe tražiti informacije o plati, radnom vremenu i radnim uslovima. Zato biste, ako je moguće, trebali doneti nacrt ugovora o radu.

Postupak provere traje dve do tri nedelje. Ustanova za pitanja stranaca proverava da li smete da preuzmete željeni posao. Ustanova za pitanja stranaca pri tome uključuje Savezni biro za zapošljavanje (Bundesagentur für Arbeit).

Savezni biro za zapošljavanje (Bundesagentur für Arbeit) trenutno više ne proverava da li druge osobe sa boljim bora-višnim statusom mogu da dobiju to radno mesto.

Savezni biro za zapošljavanje (Bundesagentur für Arbeit) proverava samo da radni uslovi planiranog zaposlenja ne budu nepovoljniji nego kod sličnih zaposlenja domaćih radnika. Za osobe koje mogu da podastru kvalifikaciju stručne snage ili pripadaju određenoj grupi zanimanja je još jednostavniji postupak jer Savezni bio za zapošljavanje (Bundesagentur für Arbeit) u takvim slučajevima uopšte nije uključen.

Da bi se podneo zahtev za dobijanje dozvole možete da se obratite Ustanovi za pitanja stranaca. Postupak je brži ako dokumente sa kontaktnim formularom pošaljete nadležnom stručnom odeljenju na www.berlin.de/labo/willkommen-in-berlin/artikel.316073.php.

Zabrana rada

Ako u sporednoj odredbi u Vašem identifikacionom dokumentu stoji „**Nije dozvoljeno zaposlenje**“, ne smete da radite. Zabrana rada postoji najmanje prva tri meseca nakon podnošenja Vašeg zahteva za azil.

Možete da podležete generalnoj zabrani rada ako ste državljanin ili državljanica jedne od sigurnih zemalja porekla¹. U tom slučaju možete da posetite savetovalište.

Smem li da se bavim samostalnom delatnošću?

Obavljanje samostalne delatnosti Vam nije dozvoljeno za vreme trajanja Vašeg postupka za azil.

¹ Trenutno sledeće zemlje porekla važe kao „sigurne zemlje porekla“: Albanija, Bosna i Hercegovina, Gana, Kosovo, Makedonija, Crna Gora, Senegal, Srbija, sve zemlje članice EU-a.

Rad sa vizom Duldung

Ako nakon negativnog ishoda postupka za azil dobijete vizu Duldung, raspitajte se u savetovalištu o mogućnostima zaposlenja.

Službe za savetovanje:

bridge Berlinske mreže za pravo ostanka (bridge Berliner Netzwerke für Bleiberecht)

Koordinacija i pravno savetovanje

Uprava Senata za integracije, posao i socijalna pitanja
(Senatsverwaltung für Integration, Arbeit und Soziales)

Ovlašćeno lice Senata Berlina za integracije i migraciju
(Der Beauftragte des Senats von Berlin

für Integration und Migration)

Potsdamer Straße 65

10785 Berlin

U-Bahn U1, stanica U-Kurfürstenstraße

Autobus M48, M85, stanica Lützowstraße/Potsdamer Straße

Telefon: 030 901723-16/-21/-29

Adresa e-pošte: bridge@intmig.berlin.de

Koordinacija i pravno savetovanje

Centar za pomoć izbeglicama i službe za migracije

(Zentrum für Flüchtlingshilfen und Migrationsdienste)

Turmstraße 21, Haus K

10559 Berlin

U-Bahn U9, stanica U-Turmstraße (ima lift)

Autobus M27, 245, TXL, stanica U-Turmstraße

Autobus 101, 123, 187, stanica Turmstraße/Lübecker Straße

Telefon: 030 303906-57/-86/-23

Adresa e-pošte: g.aumann@ueberleben.org

Adresa e-pošte: a.lippegaus@ueberleben.org

Prvo savetovanje za orijentaciju u zanimanju

Rad i obrazovanje, registrovano udruženje

(Arbeit und Bildung e. V.)

Kurfürstenstraße 131

10785 Berlin

U-Bahn U1, U2, U3, U4, U-stanica Nollendorfplatz
Telefon: 030 259309517
Adresa e-pošte: monika.dittrich@aub-berlin.de

Mobilno savetovanje za obrazovanje

Projekat: P:iB
Partnerstva u savetovanju za obrazovanje
DQG mbH
Julia Lammert
Telefon: 030 5367998-36
Faks: 030 278733-36
Adresa e-pošte: J.lammert@pib-berlin.com

JOB POINT / Mobijobs

Mobilno savetovanje za posao za izbegle osobe

GesBiT – Društvo za obrazovanje i učestvovanje sa
ograničenom odgovornošću
(Gesellschaft für Bildung und Teilhabe mbH)
Gospođa Andrea Keppke
Karl-Marx-Straße 122
12043 Berlin
U-Bahn U7, stanica U-Karl-Marx-Straße
Autobus 104 und 166, stanica Werbellinstraße
Tel.: 030 2038994-0
Faks: 030 2038994-99
Adresa e-pošte: info@gesbit.de
JOB POINTS u Centru, Neuköllnu i Charlottenburg-
Wilmerdorfu
www.jobpoint-berlin.de/willkommen.html

Berlinski jobcoaching

za izbegle osobe u merama zapošljavanja

Berlinski jobcoaching za izbegle osobe se odnosi na učesnike u merama zapošljavanja sa izbegličkom pozadinom (u postupku za azil i nakon prelaska u SGB II). Coaching je usmeren na odbacivanje smetnji u pristupu odn. prvoj integraciji na

regularnom tržištu rada. Ostale informacije na:
www.zgs-consult.de/arbeit/berliner-jobcoaching-fuer-gefluechtete/

Savezni biro za zapošljavanje (Bundesagentur für Arbeit)

Tim za tražioce azila

Biro za zapošljavanje Berlin Sever
(Agentur für Arbeit Berlin Nord)
Königin-Elisabeth-Straße 49
14059 Berlin
S-Bahn S41, S42, S46, stanica S-Westend
Autobus 139, M45, stanica Königin-Elisabeth-Straße/
Spandauer Damm
Telefon: 030 55570-1818
Adresa e-pošte: Berlin-Sued.180-Asylsuchende@Arbeitsagentur.de

Biroi Willkommen-in-Arbeit (Willkommen-in-Arbeit-Büros)

Ponude za savetovanje i posredovanja za izbeglice

Biro Willkommen-in-Arbeit, Lichtenberg
(Willkommen-in-Arbeit-Büro Lichtenberg)
Alfredstraße 4
10365 Berlin
U-Bahn U5, stanica U-Magdalenenstraße
Autobus 204, stanica U-Magdalenenstraße
Osoba za kontakt: Gospođa Scheer
Telefon: 0162 4225643
Adresa e-pošte: j.scheer@pib-berlin.com

Biro Willkommen-in-Arbeit, Spandau
(Willkommen-in-Arbeit-Büro Spandau)
Jüdenstraße 30, 13597 Berlin
U-Bahn U7, stanica U-Altstadt Spandau
Autobus M37, M45, 136, 137 i 236, stanica Moritzstraße
Osoba za kontakt: Michael Arri
Telefon: 030 513010027
Adresa e-pošte: michael.arri@giz.berlin

Ponude preko interneta:

Internetska ponuda Workeer

Berza rada za izbeglice i poslodavce

www.workeer.de

Platforma za posredovanje paritetskog

Work For Refugees/Refugees For Work

www.work-for-refugees.de

Priznanje stranih stručnih kvalifikacija

Da li ste u Vašoj domovini izučili zanat ili studirali?

Ako Vaše stručne kvalifikacije iz domovine želite da priznate u Nemačkoj, obratite se **IQ mesto za savetovanje u Berlinu:**

- centralno savetovanište za priznanje
(Nosilac: Fondacija Otto Benecke (Otto Benecke Stiftung))
Telefon: 030 3450569-0
Adresa e-pošte: ZEA-Berlin@obs-ev.de
- Savetovanje za priznanje i kvalifikaciju
(Nosilac: Turski savez Berlin-Brandenburg, registrovano udruženje (Türkischer Bund Berlin-Brandenburg e. V.))
Telefon: 030 23623325
Adresa e-pošte: diploma@ttb-berlin.de
- Raspored priznanja stručnih kvalifikacija
(Nosilac: Club Dialog, registrovano udruženje (Club Dialog e. V.))
Telefon: 030 26347605
Adresa e-pošte: anerkennung@club-dialog.de
www.berlin.netzwerk-iq.de

Priznanje zanimanja u području trgovine i industrije

IHK Berlin

Fasanenstraße 85

10623 Berlin

S-Bahn S3, S5 i S7, stanica S-Zoologischer Garten

U-Bahn U2 i U9, stanica U-Zoologischer Garten

Autobus M45 und 245, stanica Jebenstraße

Telefon: 030 31510-424

Adresa e-pošte: anerkennung@berlin.ihk.de

www.jobpoint-berlin.de/willkommen.html

Sledeća internetska stranica za priznavanje stručnih kvalifikacija na više jezika može da bude od pomoći:
www.anererkennung-in-deutschland.de/html/de/

Prava posloprimaca

U Nemačkoj ima puno zakonskih pravila koja Vas kao posloprimca štite. Treba da se uvek informišete o tim pravima kada potpisujete ugovor o radu. Najvažnija prava posloprimaca ćete naći u ovom odeljku.

Ugovor o radu

Vaš ugovor o radu može da se usmeno sklopi ako nije na određeno vreme. Međutim, u tom slučaju morate da se dogovorite sa Vašim poslodavcem koji posao ćete obavljati, kolika će biti Vaša nagrada i kakvo će Vam biti radno vreme. Ako ne dobijete ugovor o radu u pisanom obliku, poslodavac Vam mora najkasnije mesec dana nakon početka posla dati pismo sa najvažnijim radnim uslovima.

Plaćanje

Poslodavac mora da Vam plati za Vaš rad. U osnovi вреди opšta zakonska **minimalna plata** od 8,84 € (do 31. 12. 2018.) po satu. U mnogim branšama su, međutim, na snazi više minimalne plate. Raspitajte se!

Ako Vaš poslodavac ne isplati Vašu platu uprkos obavljenom poslu, posetite savetovalište gde će se razmotriti daljni koraci.

Ugovor o radu je obostrani ugovor: Poslodavac isplaćuje platu kada obavite svoj posao. Međutim, u nekim slučajevima imate pravo na platu iako ne radite: To je slučaj npr. kod bolesti do šest meseci koju niste skrivili. U tom slučaju poslodavcu morate da predate potvrdu koju će Vam izdati Vaš lekar ili Vaša lekarka.

Prava na rad

Imate pravo da radite. Zato Vaš šef ili Vaša šefica nema pravo da Vas isključi iz posla bez dozvoljenog razloga. Ako to ipak urade, morate da budete plaćeni bez da radite.

Pravo na godišnji odmor

U svakoj kalendarskoj godini imate pravo na plaćeni godišnji odmor. Zakonsko minimalno trajanje godišnjeg odmora iznosi 24 radna dana (ponedeljak - subota). Ako radite manje od šest dana u nedelji, imate pravo na manje dana godišnjeg odmora. Zahtev za godišnji odmor morate da podnesete kod Vašeg poslodavca.

Radno vreme i pauze

Zakon u principu polazi od 8-časovnog radnog dana, dnevno radno vreme može međutim da se produži do 10 časova ako u roku 24 nedelje dnevno radno vreme od 8 časova u proseku ne bude prekoračeno. Ako radite duže od 6 časova, imate pravo na pauzu od minimalno 30 minuta. Ako radite više od 9 časova, vreme za pauzu iznosi 45 minuta.

Otkaz i zaštita od otkaza

Da biste okončali svoj radni odnos, morate da date otkaz. Otkaz morate pismeno da formulišete. Otkazi putem adrese e-pošte ili SMS-a nisu mogući. Ako dobijete otkaz sa kojim niste zadovoljni, možete da se žalite putem suda. Preporučuje se da odmah posetite savetovalište jer imate samo tri nedelje vremena da se protiv otkaza žalite sudskim putem.

Ako je Vaš radni odnos u nekom preduzeću koje zapošljava više od 10 osoba trajao duže od šest meseci, imate opštu zaštitu od otkaza. Ako sumnjate u ispravnost Vašeg otkaza, trebalo bi da u pogledu zaštite od otkaza posetite pravno savetovalište.

Ilegalno zapošljavanje

Kada se radi, moraju da se plaćaju određeni porezi i o tome moraju da se obaveste službe i nosioci socijalnog osiguranja. Ako se to ne uradi a nastavi se sa radom, onda se u tom slučaju radi o ilegalnom radu. Ilegalno zapošljavanje se po pravilu dogovora usmeno, a plata se isplaćuje u gotovini. Ako Vaš poslodavac predloži da Vaš posao ne prijavi i da Vam plati u gotovini, trebalo bi da odmah posetite savetovalište.

Ilegalno zapošljavanje za Vas znači da nemate zakonskog osiguranja da ćete dobiti svoju platu, čak i ako ste radili. Osim toga, Vi i Vaš poslodavac možete da budete krivično gonjeni.

Informacije na više jezika o pravima posloprimaca specijalno za izbeglice naći ćete na:

www.faire-mobilitaet.de/informationen/fluechtlingsflyer/++co++0b9be6ae-0ac2-11e6-9f5b-52540023ef1a

Opširne informacije o pravima i obavezama posloprimca ćete naći na:

www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/PDF-Publikationen/a711-arbeitsrecht.pdf?__blob=publicationFile

Telefon za pitanja građana Saveznog ministarstva za rad i socijalnu politiku (Bundesministerium für Arbeit und Soziales, BMAS) za tematsku oblast Posao:

www.bmas.de/DE/Service/Buergertelefon/buergertelefon.html

Lokal za prava posloprimaca **030 221911004**

Savetovališta za prava posloprimaca

**Savetovalište za migrantkinje i migrante za posao i život
(DGB/VHS), registrovano udruženje
(Beratungsstelle für Migrantinnen und Migranten
von Arbeit und Leben (DGB/VHS) e. V.)**

Kapweg 4

13405 Berlin

U-Bahn U6, stanica U-Kurt-Schumacher-Platz /

Afrikanische Straße

www.berlin-brandenburg.dgb.de/beratung/migranten

**Savetovalište za detaširane radnike, građanke i građane
EU sa pravom slobodnog odabira mesta boravka i stanovanja i
samostalnu radnu snagu sa nejasnim radnim statusom:**

Ovde se održavaju obuke za izbeglice o njihovim pravima.

Kapweg 4

13405 Berlin

U-Bahn U6, stanica U-Kurt-Schumacher-Platz /

Afrikanische Straße

Adresa e-pošte: Beratung-eu@dgb.de

www.berlin-brandenburg.dgb.de/beratung/eb

Pregled ostalih savetovališta Nemačkog sindikalnog saveza
ćete naći na:

www.berlin-brandenburg.dgb.de/beratung

Studije u Nemačkoj

U svako doba u Nemačkoj imate pravo da se dalje obrazujete i da upišete studije. Započinjanje studija je moguće bez komplikacija ako možete da sami obezbedite sredstva za preživljavanje. Ako to nije slučaj, trebalo bi da pre studiranja proverite da li imate pravo na dodatna socijalna davanja.

Univerziteti i stručne visoke škole u Berlinu postavljaju dodatne zahteve kada se radi o mogućnosti studiranja tamo. Morate da posedujete takozvano ovlašćenje za pohađanje visoke škole (matura ili stručna matura).

Ako diploma škole koju ste završili u Vašoj domovini Vam daje pravo da studirate, koja se, međutim, u Nemačkoj ne priznaje kao ravnopravna sa nemačkim diplomama, možete da se prijavite za jednogodišnju školsku pripremu na studijskom koledžu te nakon toga polagati ispit za utvrđivanje prava za studiranje. Nakon uspešno položenog ispita kvalifikovani ste za konkurse u okviru Vaših odabranih predmeta na svih nemačkim fakultetima.

Sledeći preduslov je da morate da pokažete visok stepen znanja nemačkog jezika. Obratite se navedenim savetovalištim kako biste se raspitali za zahteve specifične za univerzitete.

Dopunske informacije i savetovališta

Informacije o priznavanju stranih školskih diploma ćete naći u Centralnoj službi za strano obrazovanje (Zentralstelle für Ausländisches Bildungswesen) (www.anabin.kmk.org) ili u DAAD-u (www.daad.de/deutschland/nach-deutschland/voraussetzungen/en/6017-admission-requirements/).

Sve informacije o zahtevima za studiranje u Nemačkoj ćete naći na www.uni-assist.de/.

Savetovanje za studiranje čete naći na svim berlinskim univerzitetima.

Praksa i obuka

Ko u Nemačkoj želi da nađe dobro plaćen posao, mora da ima završenu stručnu obuku. Bez završene stručne obuke velika je verovatnoća da će osoba ostati ili postati nezaposlena. Više od 81% nezaposlene omladine između 15 i 25 godina u Berlinu nema završenu stručnu obuku. Preduzeća traže stručnu radnu snagu koja vlada svojim poslom i dobro se snalazi u pogonu. To se uči na obuci.

Odluka o zanimanju koje se želi naučiti je odluka za ceo život. To treba dobro da se promisli. Važno je da se pre toga dobro informišete koje zanimanje kome odgovara. U tu svrhu se nudi praksa koja se nudi u mnogim preduzećima. Bez preuzimanja obaveza ovde može da se prepozna gde su čije jače strane i koja delatnost kome dugoročno odgovara.

U Nemačkoj ima puno mogućnosti da se obrazujete u struci. Ako niste sigurni koji oblik daljnjeg obrazovanja Vama odgovara, obratite se jednom od dole navedenih savetovališta za planiranje profesionalnog puta i za orijentaciju.

Praksa

Praksa nudi mogućnost da se ograničeno vreme radi u nekom preduzeću kako bi se sakupilo iskustvo u struci i dobio uvid u profesionalni život.

Ima raznih vrsta prakse. Određene vrste prakse možete da pohađate da pre toga ne morate da dobijete dozvolu Ustanove za pitanja stranaca. U Vašem identifikacionom dokumentu ćete u tom slučaju naći napomenu „**Praksa je dozvoljena prema § 22 st. 1 - 4 MiLoG**“. Time smete da obavljate praksu bez dozvole Ustanove za pitanja stranaca:

-
- maksimalna tromesečna praksa za profesionalnu orijentaciju
 - praksa podržana od EU
 - praksa u okviru školskog obrazovanja ili studija
 - praksa koju kao takozvanu polaznu kvalifikaciju podržava Savezni biro za zapošljavanje (Bundesagentur für Arbeit).
 - praksa u okviru mera obrazovanja u cilju priprema za određenu profesiju,

Razgraničenje raznih vrsta praksi je u praksi često teško. Ako želite da obavljate praksu, trebalo bi da se pre toga raspitate u savetovalištu da li praksu mora da odobri Ustanova za pitanja stranaca.

Stručno obrazovanje

U Nemačkoj ima raznih oblika profesionalnog obrazovanja. Najpoznatije je profesionalno obrazovanje u firmi i školsko profesionalno obrazovanje. U izuzetnim slučajevima može da se započne obrazovanje van preduzeća. Završeno profesionalno obrazovanje je često preduslov za radno mesto.

Najvažniji oblik obrazovanja je obrazovanje u preduzeću ili dualno profesionalno obrazovanje. Učite pri tome u stručnoj školi teoriju, a u preduzeću praktični rad. Dualno obrazovanje Vas na najbolji način priprema za radno mesto jer ste već za vreme obrazovanja aktivni u preduzećima. Osim toga plaća se naknada za obrazovanje. U zavisnosti od godine obrazovanja i zanimanja trenutno je dozvoljeno plaćanje od 300 do 1.200 €. Ugovor o praktičnom obrazovanju se sklapa sa preduzećem.

Kod školskog obrazovanja posećuje se stručna škola sa ciljem da se dobije diploma za neko praktično zanimanje. Višegodišnja stručna škola preuzima stručno obrazovanje tokom celog vremena obrazovanja. Obrazovni smerovi traju u zavisnosti od stručnog smera dve do tri i po godine. U tom slučaju se često ne plaća za praktično obrazovanje. Čim su ispunjeni preduslovi, postoji mogućnost da se dobije pomoć prema Saveznom zakonu o unapređenju obrazovanja.

Za osobe koje su doduše zrele za obrazovanje, a nisu našle mesto za praktično obrazovanje u nekom preduzeću, postoji mogućnost za obrazovanje van preduzeća u okviru Berlinskog programa za mesta za obrazovanje (BAPP). Tamo Vas obučavaju pružalac usluga obrazovanja i preduzeće. Naravno da morate da pohađate stručnu školu. Svedočanstvo o završenom obrazovanju je onda jednako stručnom obrazovanju u preduzeću. Pošto se obrazovanje većinom finansira iz poreskog novca, ovde dobijate umanjeni novac za obrazovanje koji u zavisnosti od godine obrazovanja iznosi oko 320 €. Ugovor o praktičnom obrazovanju se sklapa sa pružaocem usluga obrazovanja.

Ako se još uvek nalazite u postupku za azil i želite da apsolvirate obrazovanje u preduzeću, vrede gore navedene izjave za pitanja „dozvola“ kao kod preuzimanja posla. Savezni biro za zapošljavanje (Bundesagentur für Arbeit) se ne uključuje u donošenje odluke.

Ako želite da završite školsko stručno obrazovanje, ne morate da dobijete dozvolu Ustanove za pitanja stranaca i možete da ga započnete u svako doba.

Mesta za savetovanje i posredovanja za praksu i stručnu obuku

bridge Berlinske mreže za pravo ostanka (bridge Berliner Netzwerke für Bleiberecht)

Koordinacija i pravno savetovanje

Uprava Senata za integracije, posao i socijalna pitanja
(Senatsverwaltung für Integration, Arbeit und Soziales)

Ovlašćeno lice Senata Berlina za integracije i migraciju
(Der Beauftragte des Senats von Berlin
für Integration und Migration)

Potsdamer Straße 65

10785 Berlin

U-Bahn U1, stanica U-Kurfürstenstraße

Autobus M48, M85, stanica Lützowstraße/Potsdamer Straße

Telefon: 030 901723-16/-21/-29

Adresa e-pošte: bridge@intmig.berlin.de

Centar za pomoć izbeglicama i službe za migracije (Zentrum für Flüchtlingshilfen und Migrationsdienste)

Koordinacija

Turmstraße 21, Haus K

10559 Berlin

U-Bahn U9, stanica U-Turmstraße (ima lift)

Autobus M27, 245, TXL, stanica U-Turmstraße

Autobus 101, 123, 187, stanica Turmstraße/Lübecker Straße

Telefon: 030 303906-57/-86/-23

Adresa e-pošte: g.aumann@ueberleben.org

Adresa e-pošte: a.lippegaus@ueberleben.org

Rad i obrazovanje, registrovano udruženje (Arbeit und Bildung e. V.)

Prvo savetovanje za orijentaciju u zanimanju

Kurfürstenstraße 131
10785 Berlin
U-Bahn U1, U2, U3, stanica U- Nollendorfplatz
Telefon: 030 259309517
Adresa e-pošte: monika.dittrich@aub-berlin.de

Stručno obrazovanje na vidiku

Priprema za stručno obrazovanje za mlade tražioce azila i
trpljene izbeglice
Projekat Uprave senata za integracije, posao i socijalna pitanja
(Senatsverwaltung für Integration, Arbeit und Soziales)
www.spiconsult.de/inhalt/foerdern/ausbildung-in-sicht.html
www.zgs-consult.de/

Priprema za stručno obrazovanje ili rad u oblasti zanatstva

Arrivo Radionice za vežbanje- Parkour
projekat kuće Schlesische 27/Arrivo Berlin
Internacionalna omladinska i kulturna kuća Schlesische 27
Lokacija radionica za vežbanje i kontaktnog biroa
Köpenicker Straße 148
10997 Berlin
Autobus 140, 147, 165, 265, stanica Bethaniendamm
Autobus 140, 165, 265, stanica Manteuffelstraße/Köpenicker
Straße
Telefon: 030 69508900
Adresa e-pošte: info@arrivo-berlin.de
www.arrivo-berlin.de

Priprema za stručno obrazovanje u oblasti hotelijerstva i ugostiteljstva

Hospitality
kiezküchen d.o.o. (kiezküchen GmbH)
Team Hospitality
Waldenserstraße 2-4
10551 Berlin

U-Bahn U9, stanica U-Birkenstraße
Telefon: 030 397391-69
Adresa e-pošte: afourestie@bildungsmarkt.de

Priprema za stručno obrazovanje ili rad u poslovno-tehničkoj oblasti

Arrivo RingPraktikum
Projekat od strane:
Mreža Großbeerenstraße, registrovano udruženje
(Netzwerk Großbeerenstraße e. V.)
TeachCom Edutainment, društveno korisno d.o.o.
(TeachCom Edutainment gGmbH)
Großbeerenstraße 2-10
12107 Berlin
U-Bahn U6, stanica U-Alt-Mariendorf
Telefon: 030 76287085
Adresa e-pošte: rene.muehlroth@teachcom-edutainment.de
www.netzwerk-grossbeerenstrasse.de

Subvencionirana mesta za praktično obrazovanje

U okviru Berlinskog programa za mesta za praktično
obrazovanje (BAPP)
zgs consult d.o.o. (zgs consult GmbH)
Bernburger Straße 27
10963 Berlin
S-Bahn S1, S2, S25, stanica S-Anhalter Bahnhof
Bus M29, M41, stanica S-Anhalter Bahnhof
Telefon: 030 690085555
Adresa e-pošte: s.runge@zgs-consult.de
www.zgs-consult.de/berufliche-bildung/berliner-ausbildungsplatzprogramm-bapp/

**Prava žena -
jednakopravnost žena**

Prava žena

Prema Ustavu u Nemačkoj su svi ljudi jednaki pred zakonom. Žene i muškarci imaju jednaka prava i niko ne sme da bude diskriminisan zbog svog pola.

Jednaka prava moraju da se poštuju i u društvu. To još nije u potpunosti uspelo u svim oblastima. Tako je ženama teže nego muškarcima u poslovnom životu da prave karijeru ili da ostvare dobra primanja. Partnerska raspodela posla u porodici mora još da se poboljša. Takođe ima još žena koje su žrtve nasilja partnerki i partnera.

Zadatak države je da podržava provođenje jednakopravnosti žena i muškaraca i da deluje u smeru da se postojeća diskriminacija ukloni. U tom smislu postoji paleta ponuda za svetovanja i pomoć za žene u raznim životnim situacijama.

Te ponude stoje i Vama na raspolaganju i mi Vas srdačno pozivamo da ih prihvatite. Cilj je da sve žene - nezavisno od njihovog etničkog ili verskog konfesionalnog porekla, nezavisno od nivoa obrazovanja, od bračnog stanja ili boravišnog statusa - mogu da vode samostalan život bez nasilja.

Obrazovanje i zaposlenost

U Berlinu ima puno ponuda za obrazovanje i kvalifikaciju koji muškarcima i ženama stoje na raspolaganju, vidi poglavlje „Posao“. Osim toga ima ponuda koje se sa svojim ponudama za savetovanje isključivo obraćaju ženama.

Službe za savetovanje:

Mesto za sastanke i informacije za migrantkinje (TIO), registrovano udruženje

Reuterstraße 78

12053 Berlin

U-Bahn U7, U8, stanica U- Hermansplatz

Telefon/Faks: 030 6241011

Adresa e-pošte: tio-qualifizierungsprojekt@t-online.de

www.tio-berlin.de/qualifizierungsprojekt/

Centar za žene Marie, registrovano udruženje (Frauenzentrum Marie e. V.)

Flämingstraße 122 (Havemann-Center)

12689 Berlin

S-Bahn S7, stanica S-Ahrensfelde

Telefon: 030 97891001

Adresa e-pošte: info@frauenzentrum-marie.de

www.frauenzentrum-marie.de

Budućnost žena, registrovano udruženje (Frauenzukunft e. V.)

Genter Straße 74

13353 Berlin

U-Bahn U9, stanica U-Seestraße

Telefon: 030 4614477

Adresa e-pošte: info@frauenzukunft-ev.de

www.frauenzukunft-ev.de

Žena i profesija, registrovano udruženje (Frau und Beruf e. V.)

Glogauer Straße 22

10999 Berlin

U-Bahn U1, stanica U-Görlitzer Bahnhof

Bus M29, stanica Glogauer Straße

Telefon: 030 6189046

Adresa e-pošte: info@frauundberuf-berlin.de

www.frauundberuf-berlin.de

KOBRA zanimanje – obrazovanje – posao

Kottbusser Damm 79, 1. dvorište, izlaz B, 4. sprat

10967 Berlin

U-Bahn U8, stanica U-Schönleinstraße

Telefon: 030 6959230

Adresa e-pošte: info@kobra-berlin.de

www.kobra-berlin.de

Savetovalište Žena i posao (Beratungsstelle Frau und Arbeit)

Gusenica i leptir – žene u centru života, registrovano udruženje
(Raupe und Schmetterling – Frauen in der Lebensmitte e. V.)

Pariser Straße 3

10719 Berlin

U-Bahn U3, stanica U-Spichernstraße

autobus 204, stanica U-Spichernstraße

Telefon: 030 8892260

Adresa e-pošte: mail@raupeundschemmetterling.de

www.raupeundschemmetterling.de

**Inpäd institut za profesionalno obrazovanje,
registrovano udruženje**

(Inpäd Institut zur beruflichen Bildung e. V.)

Dopunsko obrazovanje i savetovanje žena

Manfred-von-Richthofen-Straße 2

12101 Berlin

U-Bahn U6, stanica U-Platz der Luftbrücke

Autobus 104 i 248, stanica U-Platz der Luftbrücke

Telefon: 030 6897720

Adresa e-pošte: info@inpaed-berlin.de

info@inpaed-berlin.de

BER-IT

Kottbusser Damm 79

10967 Berlin

U-Bahn U8, stanica U-Schönleinstraße

Telefon: 030 4402250

Adresa e-pošte: office@ber-it.de

www.ber-it.de

www.frauen-berufsperspektive.de

Zaštita od nasilja

Postoje razni oblici nasilja koji naročito pogađaju žene. Putem **telefona za pomoć u slučaju nasilja protiv žena - 08000 116 016** - moguće je inicijalno savetovanje o svim oblicima nasilja. Pozivi na ovaj broj telefona su besplatni, razgovori mogu da se prevode na razne jezike.

Osim toga u Berlinu ima puno ustanova za pomoć za žene pogođene nasiljem koje osim prvog savetovanja putem telefona nude podršku:

Nasilje u kući i porodici

Za žene koje u svojoj porodici ili u svojoj vezi iskuse nasilje u Berlinu postoje kako savetovaništa tako i anonimne ustanove za pružanje utočišta (takozvane ženske kuće ili sigurni stanovi). Posredovanje za ove ponude se odvija preko **dežurne linije BIG: 030 6110300 (svaki dan od 8:00 do 23:00 časa, prevod na razne jezike)**

www.big-berlin.info/medien/big-hotline-flyer

Dodatne informacije:

„Ihr Recht bei häuslicher Gewalt“ (Vaše pravo kod nasilja u kući) – brošura prevedena na šesnaest jezika

www.big-berlin.info/medien/ihr-recht-bei-haeuslicher-gewalt

„Häusliche Gewalt ist nie in Ordnung“ (Nasilje u kući nikada nije u redu) - Informacije na pojednostavljenom jeziku na šest jezika

www.big-berlin.info/medien/haeusliche-gewalt-ist-nie-ordnung-0

Seksualno nasilje

Mnoge žene iskuse u svom životu seksualno nasilje. Žene pogođene tom vrstom nasilja često dugo pate od fizičkih i teških psihosomatskih posledica.

Prisilno udavanje/Nasilje u ime časti

Udavanje protiv volje ili supruge ili supruga je u Nemačkoj zabranjeno. Osobe pogođene ovim, kao i prijatelji i poznanici, mogu da u takvim slučajevima zatraže savet onlajn i prema želji anonimno:

www.sibel-papatya.org

www.zwangsheirat.de

Trgovina ljudima

Trgovina ljudima u svrhu izrabljivanja u prostituciji ili radnim odnosima je svetski fenomen, koji pogađa i Nemačku. Osobe pogođene ovim često ne poznaju svoja prava ili zbog straha od prestupnika se ne usuđuju da se brane od toga. U Berlinu ima dva stana kao utočište za žene pogođene ovim zločinom.

Sakaćenje ženskih polnih organa

U mnogim zemljama se genitalije devojaka i žena obrezuju ili se zašivaju, što može da dovede do ogromnih telesnih tegoba i posledičnih psihičkih smetnji.

Savetovališta za seksualno nasilje:

Centar za krize i savetovanje LARA

Fuggerstraße 19

10777 Berlin

U-Bahn U1, U2, stanica U-Wittenbergplatz

Telefon: 030 2168888

Adresa e-pošte: beratung@lara-berlin.de

www.lara-berlin.de

Savetovališta za trgovinu ljudima:

Ban Ying, registrovano udruženje (Ban Ying e.V.)

Mesto za koordinaciju i savetovanje protiv trgovine ljudima (Koordinations- und Beratungsstelle gegen Menschenhandel)

Anklamer Straße 38

10115 Berlin

U-Bahn U8, stanica U-Bernauer Straße

Telefon: 030 4406373

Adresa e-pošte: beratung@ban-ying.de

www.ban-ying.de

In VIA

Savetovalište za žene pogođene trgovinom ljudima

Große Hamburger Straße 18

10115 Berlin

S-Bahn S5, S7, S75, stanica S-Hackescher Markt

Tramvaj M1, M5, stanica Monbijouplatz

Telefon: 030 66633487

Mobilni telefon: 0177 7386276

Adresa e-pošte: moe@invia-berlin.de

www.invia-berlin.de/beratungsstellen-fuer-frauen-2.html

SOLWODI

Kranoldstraße 24

12051 Berlin

S-Bahn S42, U-Bahn U8, stanica S-/U-Hermannstraße

Autobus 377, stanica Kranoldstraße

Autobus 246, 277, 370, 377, stanica Eduard-Müller-Platz

Telefon: 030 81001170

Adresa e-pošte: Berlin@solwodi.de

www.solwodi-berlin.de

Savetovališta o sakaćenju genitalija:

Centar za planiranje porodice – BALANCE

Mauritiuskirchstraße 3

10365 Berlin

S-Bahn S8, S9, S41, S42, S85, U-Bahn U5, tramvaj 16, M13,
stanica S-/U-Frankfurter Allee

Telefon: 030 23623680

Adresa e-pošte: balance@fpz-berlin.de

www.fpz-berlin.de

Desert Flower Center

Bolnica Waldfriede, registrovano udruženje
(Krankenhaus Waldfriede e. V.)

Argentinische Allee 40

14163 Berlin

U-Bahn U3, stanica U-Krumme Lanke

Telefon: 030 81810-8582

Adresa e-pošte: desertflower@waldfriede.de

www.dfc-waldfriede.de

Zdravstveno savetovanje/Pomoć u trudnoći

Žene često imaju specifične potrebe u vezi zdravstvenog savetovanja i brige. Za to su na raspolaganju lokalni lekari i lekarke, ali i institucije.

Savetovališta za zdravlje u trudnoći:

Centar za planiranje porodice (Familienplanungszentrum) – BALANCE

Mauritiuskirchstraße 3

10365 Berlin

S-Bahn S8, S9, S41, S42, S85, U-Bahn U5, tramvaj 16, M13,
stanica S-/U-Frankfurter Allee

Telefon: 030 23623680

Adresa e-pošte: balance@fpz-berlin.de

www.fpz-berlin.de

Savetovalište Pro Familia Berlin

Kalckreuthstraße 4

10777 Berlin

U-Bahn U1, U2, U3, U4, stanica U-Nollendorfplatz

Autobus M46, stanica Motzstraße

Autobus 106, 187, M19, M29, M46, stanica An der Urania

Telefon: 030 39849898

Adresa e-pošte: berlin@profamilia.de

www.profamilia.de/?id=924

FFGZ – Feministički zdravstveni centar za žene (Feministisches Frauen Gesundheits Zentrum)

Bamberger Straße 51

10777 Berlin

U-Bahn U9, stanica U-Spichernstraße

Telefon: 030 2139597

Adresa e-pošte: info@ffgz.de

www.ffgz.de

Kod pitanja u vezi planiranja porodice, trudnoće i polnog zdravlja možete takođe da se obratite jednom od pet okružnih centara za polno zdravlje i planiranje porodice pri zdravstvenim ustanovama. Ti centri se nalaze u okruzima Charlottenburg-Wilmersdorf, Friedrichshain-Kreuzberg, Marzahn-Hellersdorf, Mitte i Steglitz-Zehlendorf:

www.berlin.de/ba-charlottenburg-wilmersdorf/verwaltung/aemter/gesundheitsamt/zentrum-fuer-sexuelle-gesundheit-und-familienplanung/

www.berlin.de/ba-friedrichshain-kreuzberg/politik-und-verwaltung/aemter/gesundheitsamt/fachbereiche/artikel.162503.php

www.berlin.de/ba-marzahn-hellersdorf/politik-und-verwaltung/aemter/gesundheitsamt/sexualitaet-und-familienplanung/

www.berlin.de/ba-mitte/politik-und-verwaltung/aemter/gesundheitsamt/zentren/artikel.106172.php

www.berlin.de/ba-steglitz-zehlendorf/politik-und-verwaltung/aemter/gesundheitsamt/zentrum-fuer-familienplanung/artikel.29766.php

Ako ste trudni i u finansijskim teškoćama, možete da potražite pomoć od Savezne fondacije majka i dete (Bundesstiftung Mutter und Kind). Ovde ćete naći informacije na raznim jezicima: www.bundesstiftung-mutter-und-kind.de/index.php?id=1#c289

Ostala savetovališta za žene

Žene koje se nalaze u kriznoj situaciji mogu da nazovu telefon za žene u krizi:

Telefon za žene u krizi: 030 6157596

ili **emailberatung@frauenkrisentelefon.de**

U Berlinu ima mnoštvo ženskih centara, sastajališta za žene i savetovališta sa mnogobrojnim socijalnim, kulturnim i obrazovnim ponudama:

www.berlin.de/sen/frauen/vielfalt/soziale-und-kulturelle-projekte/artikel.27220.php

Osim toga ima projekata koji su specijalno namenjeni migrantima:

www.berlin.de/sen/frauen/vielfalt/migration/artikel.21057.php

Podrška volontera Berlina

Ideja udruženja WOMEN'S WELCOME BRIDGE je da se izbegle žene spoje sa ženama i ženskim inicijativama u Berlinu koje su volonterski angažovane. Ako želite da se povežete sa drugim ženama ili ako Vam je potrebna pomoć, iskoristite digitalnu crnu ploču i potražite ponude ili sami objavite oglas:

WOMEN'S WELCOME BRIDGE – Berlinke grade mostove

Adresa e-pošte: kontakt@womens-welcome-bridge.de
www.womens-welcome-bridge.de/

WOMEN'S WELCOME BRIDGE informiše o ponudama za savetovanje, obrazovanje i slobodno vreme za izbegle žene u Berlinu i nudi korisne i aktuelne informacije na nemačkom, engleskom, farski, arapskom, francuskom i turskom jeziku.

**Sloboda i ravnopravnost
homoseksualnih i
transseksualnih osoba**

Berlin - grad duginih boja

Berlin je grad duginih boja i zalaže se za otvorenost prema svetu, prihvatanje i obostrano uvažavanje. Duga je širom sveta postala simbol za slobodu i ravnopravnost homoseksualnih i transseksualnih osoba.

U Berlinu žive ljudi raznih seksualnih opredeljenja i seksualnih identiteta. Preko 25 godina Berlin provodi aktivnu politiku za potrebe lezbijki, homoseksualaca, biseksualaca te transseksualnih i interseksualnih osoba (LGBTI). Zato je Berlin privlačan grad za LGBTI populaciju koji tim ljudima pruža raznovrsne ponude. I za homoseksualne, biseksualne te transseksualne i interseksualne izbeglice ima puno ponuda za savetovanja i podršku. Informišite se!

Ravnopravnost

Zakonski se od 1. oktobra 2017. godine mogu udavati žena za ženu i ženiti muškarac sa muškarcem. Time su izjednačena prava homoseksualnih osoba sa pravima heteroseksualnih osoba.

Polni identitet i polna opredeljenost:

Polni identitet obuhvaća fizički i društveni pol (uloga pola) i počiva na vlastitom polnom osećaju. Polna opredeljenost neke osobe može da bude homoseksualna, biseksualna i heteroseksualna.

Da li ste znali da u Nemačkoj...

- niko ne sme da bude diskriminisan zbog svog polnog opredeljenja ili polnog identiteta - ni na radnom mestu ni kod traženja posla ili stana?
- od 1. oktobra 2017. dve žene ili dva muškarca smeju da se udaju odnosno žene?
- ima puno homoseksualnih i lezbijskih parova sa decom? Oni se zovu porodice duginih boja.
- proganjanje zbog polne opredeljenosti ili polnog identiteta može da bude razlog za azil?
- transseksualne osobe službeno mogu da promene svoje ime i unos o polu u svoj identifikacioni dokument?
- interseksualne osobe mogu da dobiju savetovanje?

Diskriminacija i nasilje - ko može da pomogne?

Iako se istopolna ljubav sve više priznaje, i u Berlinu mogu homoseksualne osobe da budu izložene nasilju i diskriminaciji. Isto vredi i za transseksualne i interseksualne osobe.

Ako iskusite nasilje ili diskriminaciju jer kao žena volite drugu ženu ili kao muškarac volite drugog muškarca, možete zatražiti savetovanje. Isto tako postoji pomoć za transseksualne i interseksualne osobe.

U Berlinu postoji dobra mreža savetovališta. Ta savetovališta Vam pomažu i pričaju sa Vama šta je najbolje da uradite ako ste doživeli nasilje ili diskriminaciju. Svaki korak se sa Vama dogovara i sve se informacije poverljivo tretiraju. Savetovanja su besplatna.

Osim tih savetovališta postoje i vlastite osobe za kontakt LGBTI u berlinskoj Policiji i berlinskom Tužilaštvu koje usko saraduju sa LGBTI organizacijama i mogu da Vam pomognu.

Adrese i kontaktne podatke ćete naći na internetskoj stranici:
www.berlin.de/sen/lads/schwerpunkte/lbtti/themen/#flucht

Ove napomene je sakupila **Berlinska pokrajinska služba za ravnopravnost – protiv diskriminacije** (Berliner Landesstelle für Gleichbehandlung – gegen Diskriminierung, LADS). Na internetskoj stranici LADS-a na www.berlin.de/lads ćete naći ostale informacije, adrese i važne kontakt-osobe.

**Ne prihvatajte
diskriminaciju i rasističko
nasilje - iskoristite
ponude za savetovanje**

Diskriminacija i rasističko nasilje

Berlin je metropola koju odlikuje raznolikost stanovnika. Otvorenost prema svetu, tolerancija i obostrano poštovanje su važni kako bi zajednički život dobro funkcionisao. Ipak stalno se dešavaju slučajevi diskriminacije i rasističkog nasilja. Ako to doživite, možete da dobijete savet i pomoć.

Šta je diskriminacija?

Diskriminacija znači nipodaštavanje ili odbijanje zbog određenih osobina, kao npr.

- **vera:** Mlada muslimanka ne dobija mesto za praktično obrazovanje jer nosi maramu.
- **etničko poreklo:** Porodica koja je izbegla u Berlin ne dobije ugovor o najmu stana jer ne govori dobro nemački.
- **pol:** Žena - sa istim zanimanjem - zarađuje manje nego njen muški kolega.
- **boravišni status:** Osoba ne sme da otvori račun u banci jer ima samo ograničenu boravišnu dozvolu.
- **boja kože:** Mladiću tamne boje kože radnik osiguranja ne dozvoljava ulazak u diskoteku.
- **invalidnost:** Osoba koja sedi u invalidskim kolicima ne može da ode u restoran jer nema prilaza prilagođenog za invalidska kolica.
- **seksualni identitet:** Dva muškarca koji se drže za ruke prolaznici psuju i vređaju.
- **starost:** Starijim ljudima se podmeće da više ne mogu tako dobro da rade pa zato imaju manje šanse da nađu posao.

Šta kaže zakon?

Postoji zakon protiv diskriminacije. Opšti zakon o ravnopravnom tretiranju.

Diskriminacija iz rasističkih razloga ili zbog etničkog porekla, pola, vere, pogleda na svet, invalidnosti, starosti ili seksualnog identiteta je zabranjena (ili: nije dozvoljena).

Ravnopravan tretman je Vaše puno pravo.

Diskriminacija - ko može da pomogne?

U Berlinu postoji dobra mreža savetovališta. Ta savetovališta će razgovarati sa Vama o tome šta je najbolje da uradite u slučaju diskriminacije. Svaki korak se sa Vama dogovara i sve se informacije poverljivo tretiraju. Savetovanja su besplatna.

Pomoć za žrtve rasističkog nasilja

Ko je doživeo nasilje, prvo treba da se obrati policiji. Za žrtve nasilja postoje u Berlinu i nevladine službe za savetovanje. I tamo ćete dobiti pomoć i podršku.

Ove napomene je sakupila **Berlinska pokrajinska služba za ravnopravnost – protiv diskriminacije** (Berliner Landesstelle für Gleichbehandlung – gegen Diskriminierung, LADS).

U putokazu sa savetima i na internetskoj stranici LADS-a na www.berlin.de/lads ćete naći ostale informacije, adrese i važne kontakt-osobe.

Službe za savetovanje:

ADNB mreže TBB – Mreža protiv diskriminacije Berlin (Antidiskriminierungsnetzwerk Berlin)

Oranienstraße 53
10969 Berlin
U-Bahn U8, stanica U-Moritzplatz
Telefon: 030 61305328
Faks: 030 61304310
Adresa e-pošte: adnb@tbb-berlin.de
www.adnb.de

BDB – Savez za rad protiv diskriminacije i rad za obrazovanje u SR Nemačkoj (Bund für Antidiskriminierungs- und Bildungsarbeit in der BRD)

Sprengel Haus, Sprengelstraße 15
13353 Berlin
U-Bahn U9, stanica U-Amrumer Straße
Autobus 142, stanica Samostraße
Telefon: 030 2168884
Faks: 030 21996896
Adresa e-pošte: bdb@bdb-germany.de
www.bdb-germany.de/

Savetovanje protiv diskriminacije zbog starosti ili invalidnosti LV samopomoć Berlin

Savetovalište Pokrajinskog udruženja Samopomoć,
registrovano udruženje
(Landesvereinigung Selbsthilfe Berlin e. V.)
Littenstraße 108
10179 Berlin
S-Bahn S5, S7, S75, U-Bahn U8, autobus 248, stanica
S-/U-Jannowitzbrücke

Telefon: 030 27592527

Faks: 030 27592526

Adresa e-pošte: mueller@lv-selbsthilfe-berlin.de

www.lv-selbsthilfe-berlin.de

Berlinska stručna služba protiv diskriminacije na tržištu stanova

Savetovanje + pratnja

TBB

Oranienstraße 53

10969 Berlin

U-Bahn U8, stanica U-Moritzplatz

Telefon: 030 6232624

www.fairmieten-fairwohnen.de/

Berlinska mreža lezbijki, homoseksualaca, transrodnih osoba za ravnopravan tretman - protiv diskriminacije

Telefon: 030 233690-80

Adresa e-pošte: l.wild@schwulenberatungberlin.de

Savetovalište za rasističko nasilje:

ReachOut – Savetovalište za žrtve i edukacija protiv desničarskog ekstremizma, rasizma i antisemitizma

Beusselstraße 35, Hinterhaus, 4. sprat

10553 Berlin

S-Bahn S41, S41, stanica S-Beusselstraße

U-Bahn U9, stanica S-Birkenstraße

Autobus TXL, 106, stanica Beusselstraße

Autobus 123, stanica Wittstocker Straße

Kontakt: 030 69568339

Adresa e-pošte: info@reachoutberlin.de

www.reachoutberlin.de

**Živeti zajedno
u Nemačkoj ili pravila
za zajednički život**

Zajednički život u Nemačkoj - Pravila

Svi ljudi imaju jednako ljudsko dostojanstvo i nosioci su osnovnih ljudskih prava - država ima obavezu da ta prava ostvaruje.

Svaki čovek ima ljudsko dostojanstvo i prava. To važi za sve ljude jer su ljudi - svejedno kog su pola i koja im je polna orijentacija, da li su mladi ili stari, da li su vernici ili nisu, da li su jevreji, hrišćani, muslimani ili pripadaju nekoj drugoj veri ili svetonazoru, svejedno kog su porekla, svejedno da li su siromašni ili bogati. U Nemačkoj država ima obavezu da poštuje i štiti dostojanstvo i prava svih ljudi.¹

Svi ljudi su različiti, ali kao ljudi jednaki. Diskriminacija je zabranjena:

Pred zakonom su svi ljudi jednaki. Muškarci i žene imaju jednaka prava i slobode. Niko ne sme zbog svog pola, “boje kože” (izgleda), porekla, roda ili porekla, vere ili svetonazora, seksualnog identiteta ili zbog invalidnosti da bude diskriminisan. Svi ljudi moraju da se ophode jedni prema drugima bez nasilja i sa poštovanjem.²

¹ Ustav čl. 1; Povelja Evropske unije o osnovnim pravima čl. 1 i dalje

² Ustav čl. 3; Povelja Evropske unije o osnovnim pravima čl. 20 i 21; Evropska konvencija o ljudskim pravima čl. 14; Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima čl. 2 (1) 14 (1)

Svaka žena sama odlučuje da li će i za koga da se uda - to isto vredi i za muškarce.

Svaki čovek ima pravo da slobodno bira bračnu partnerku ili bračnog partnera: Muškarci i žene koji imaju više od 18 godina imaju pravo da se žene i udaju i osnivaju porodicu: Brak sme da se sklapa kako između muškaraca i žena tako i između žena i žena i muškaraca i muškaraca koje žene i za koje se udaju po slobodnoj volji. Porodica nema pravo da nametne brak ili da ga spreči. Svi supružnici imaju jednaka prava u braku i kod razvoda. Nasilje i silovanje u braku su zabranjeni.³

Ne mora da se bude oženjen ili udata da bi se sa nekim zajedno živelo.

Ljudi koji nisu oženjeni ili udati smeju da zajedno žive. Svi neoženjeni ili neudati parovi i slobodne žene smeju da dobijaju decu. Vanbračna deca zakonski imaju ista prava kao i deca rođena u braku.⁴

U Nemačkoj žena sme da se uda za ženu i muškarac sme da oženi muškarca.

Žene smeju da vole žene i muškarci smeju takođe da vole muškarce. Homoseksualni parovi mogu da se udaju i žene isto kao i heteroseksualni parovi. Ima homoseksualnih parova koji zajedno odgajaju decu. Država pomaže takvim porodicama. Nasilje protiv homoseksualnih i transseksualnih osoba je kažnjivo. Država štiti homoseksualne i transseksualne osobe.

³ Ustav čl. 6; Povelja Evropske unije o osnovnim pravima čl. 9; Evropska konvencija o ljudskim pravima čl. 12; Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima čl. 23 i 24; Međunarodni pakt o socijalnim, ekonomskim i kulturnim pravima čl. 10; Građanski zakonik §§ 1297 i dalje

⁴ Ustav čl. 6; Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima čl. 24; Međunarodni pakt o socijalnim, ekonomskim i kulturnim pravima čl. 10

Roditelji moraju da brinu za svoju decu - zabranjeno je udarati decu

Najvažniji zadatak roditelja je da brinu za dobrobit svoje dece. Roditelji moraju da štite svoju decu od nasilja. Ko udara dete, čini kažnjivo delo. To važi i za udaranje vlastite dece.⁵

Svaki čovek ima pravo da bira svoju veru i svetonazor - nijedna vera ili svetonazor nije iznad zakona države

Svaki čovek ima pravo da veruje šta je ispravno. Vera je privatna stvar. Svaki čovek može slobodno da bira svoju veru ili svetonazor, da ih menja i prema njima da živi ili da živi bez vere. Ali: Zakoni države imaju prednost u odnosu na verska pravila.⁶

Svaki čovek ima pravo na slobodu i sigurnost od nasilja! Svaki čovek sme da se slobodno razvija!

Svaki čovek ima pravo na ličnu slobodu, život i sigurnost. Nijedan čovek ne sme drugog čoveka fizički da povređuje. Svaki čovek ima pravo na razvijanje ličnosti i samoodređenje.⁷

⁵ Ustav čl. 2 i 6; Povelja Evropske unije o osnovnim pravima čl. 24; Međunarodna konvencija o pravima deteta čl. 19; Međunarodni pakt o socijalnim, ekonomskim i kulturnim pravima čl. 10; Građanski zakonik §§ 223 i 225; Socijalni zakonik VIII §8a

⁶ Ustav čl. 4; Povelja Evropske unije o osnovnim pravima čl. 10; Evropska konvencija o ljudskim pravima čl. 9; Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima čl. 18

⁷ Ustav čl. 2 i 5; Povelja Evropske unije o osnovnim pravima čl. 2-6; Evropska konvencija o ljudskim pravima čl. 2-5; Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima čl. 6-9

Vlastita sloboda završava tamo gde se povređuje sloboda druge osobe

Svaki čovek sme da kaže svoje mišljenje. Svaki čovek sme da širi svoje mišljenje. Svaki čovek sme da čuje mišljenje drugih. Pristup informacijama je slobodan. Ali i sloboda ima granice. Ne mogu samo da povrede dela, nego i reči. Zabranjeno je da se vređa dostojanstvo drugih ljudi ili da se drugi ljudi vređaju.⁸

Pravo na azil je ljudsko pravo. Da bi azil mogao da se dobije, potrebni su određeni razlozi za bekstvo.

U osnovna ljudska prava spada i pravo da se od progona i nasilja traži zaštita u drugoj zemlji. Prema međunarodnom i nemačkom pravu svi ljudi koji se progone imaju pravo na zaštitu i utočište. Izbeglicama na osnovi građanskog rata i rata privremeno se pruža zaštita u Nemačkoj. Pravo na zaštitu i utočište može da se izgubi ako se povrede državni zakoni, npr. ako se počinu zločin.⁹

⁸ Ustav čl. 5; Povelja Evropske unije o osnovnim pravima čl. 11; Evropska konvencija o ljudskim pravima čl. 10 i 11; Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima čl. 19 - 21

⁹ Ustav čl. 16a; Povelja Evropske unije o osnovnim pravima 18 i 19; Konvencija o izbeglicama (Sporazum o statusu izbeglica); Direktiva 2011/95/EU (Direktiva „o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite...”)

Brojevi telefona za hitne slučajeve i savetovališta:

Višejezični i besplatni **telefon za pomoć ženama kod nasilja: 08000 116016**

Služba za decu u nevolji: 030 610061

Ako ste svedok ili žrtva nasilja, obratite se **policiji** (besplatan **poziv u slučaju nužde 110**).

Za žene pogođene nasiljem u Berlinu postoji dobro izgrađen sistem pomoći. BIG dežurna linija za hitne slučajeve nudi prvo savetovanje i posreduje kod pronalaska mesta u ženskim kućama i stanovima za pružanje utočišta. Broj telefona 030 6110300 je danonoćno dostupan. Po potrebi se uključuju prevoditeljke i prevodioci.

Ako ste žrtva nasilja jer ste homoseksualac ili transseksualac, pozovite broj policije za hitne slučajeve. Možete takođe da nazovete Državno tužilaštvo. Postoje vlastite osobe za kontakt za homo- i transseksualne osobe. Policija: 030 4664-979444, Državno tužilaštvo: 030 9014-2697)

Skraćenice:

GG = Osnovni zakon Savezne Republike Nemačke (= nemački Ustav)

EU-Grundrechtecharta = Povelja osnovnih prava Evropske unije

EMRK = Evropska konvencija o ljudskim pravima (Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i sloboda)

UN-Zivilpakt = Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima

BGB = Građanski zakonik

StGB = Krivični zakonik

SGB = Socijalni zakonik Savezne Republike Nemačke

Senatsverwaltung
für Integration, Arbeit
und Soziales

Izdavač:

Uprava Senata za integracije, posao i socijalna pitanja
(Senatsverwaltung für Integration, Arbeit und Soziales)

Ovlašćeno lice Senata Berlina za integracije i migraciju
(Senat von Berlin für Integration und Migration)

Potsdamer Straße 65, 10785 Berlin

Telefon: 030 901723-51, Faks: 030 901723-20

Adresa e-pošte: Integrationsbeauftragter@intmig.berlin.de

www.integrationsbeauftragter.berlin.de

Paket informacija za izbeglice je dostupan na sledećim jezicima:
nemački, arapski, engleski, farsi/perzijski, francuski, ruski, srpski i turski.

Sve verzije mogu da se preuzmu na:

www.berlin.de/lb/intmig/veroeffentlichungen/gefluechtete/

Raspored:

planet spring

Studio za komunikaciju

www.planet-spring.com

Prevod:

Übersetzungsdienst Skrivanek GmbH

www.skrivanek-gmbh.de

2. aktuelizovano izdanje, Berlin, novembar 2017.

ISBN 978-3-938352-90-8